

Debesuota, dieną 35°, naktį 25°.
 Saulė teka 7:17, leidžiasi 4:28

Library of Congress Gr.
 Periodical Division
 Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
 NAUJIENOS
 The Lithuanian Daily News
 Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
 1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
 HAYmarket 1-6100
 Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Pirmadienis, gruodžio-December 30 d., 1974 m.

Kaina 15c

30

MASKVA KRITIKUOJA PREKYBOS VARŽYMUS

DŽIAUGIAMĖS LIETUVOS JAUNIMU

Vliko pareiškimas švenčių proga

Brangūs lietuviai — Lietuvoje ir išsklaidyti po įvairius pasaulio kraštus, nuo šaltojo Sibiro iki saulėtos Australijos! Veikiname jus Kalėdų švenčių sulaukusius ir žengiančius per rėjančių Naujųjų Metų slenksį. Teneša šios dienos visiems džiaugsmą, viltį ir ištvermę.

Mes išeivijoje džiaugiamės jū — lietuviai Lietuvoje — atlekimais Lietuvos kultūros laimėjimais ir savo asmeniškai gerovei. Ies didžiojo džiaugsmo jū ištverme ryžtingumu kovojant prieš cupantą ir ginant tautos ir saoto teises, asmens ir tikėjimo išvę. Džiaugiamės Lietuvos unimu, kuris, nors laisvos Lietuvos nematęs, kartu su vyresniąja karta yra ištikimas savo tautos laisvės idealams.

Lietuviams laisvajamam palijje praėjusieji metai atnešė asivylimą dėl Australijos ir aijosos Zelandijos vyriausyų žygių. Nežiūrint Lietuvos riai padarytos žalos, šie įvykiai ip pat išjudino apsnūdusius, išrškino mūsų bendrus uždavius, parodė mūsų išeivijos solidumą.

Šie metai mums davė Simą udirką. Davė dėl to, kad jį išuiti iš okupanto kalėjimo buvo uđeta daug darbo ir pastangų pavienių asmenų, mūsų organizacijų ir JAV Kongreso narių. s laimėjimas turi keleriopos iškmsės. Viena pati svarbiausji yra ta, kad šis laimėjimas rodė, jog einame teisingu keliu.

Mūsų nedaug, tačiau veikdami ryžtingai ir kantriai, išnaudami mūsų gausių ir įtakingų augų pagalbą, mes savo tikspasieksim!

Viltis telydi mūsų kelią i neiklausomą Lietuvą!

Vyriausias Lietuvos
 Išlaisvinimo Komitetas

Kudirka Vašingtone

Simas Kudirka su savo šeima uodžio 12 d. buvo išvykęs i nerikos sostinę Vašingtoną. Jį nai pakvietė ir priėmė senariai, kongresininkai, Lietuvos stovybė ir organizacijos.

Pirmiausia jis buvo priimtas ew Yorko senatoriaus Jacob vits. Šiame priėmime dalyvapie 30 asmenų, daugiausia publikonų senatorių ir konesininkų. Iš lietuvių buvo Rosas ir Daiva Kezai, Gražina ieglienė su vyru Rolandu (lat.). Priėmime prie vaišių stavyko pasikalbėjimas su Kudrka, užtrukęs apie pusantros landos. Kitas priėmimas buorganizuotas JAV Lietuvių ndruomenės. Jame dalyvavotuvos atstovas Vašingtone ozas Kajeckas, šios Bendruomenės krašto valdyba, keli Ameleivių nuvažiavo nuo bėgių Pennsylvanijoje. Sužeisti 43 keleiviai.

THOMPSONTOWN, Pa. — Amtrak keleivinis traukinys iš New Yorko i Čikagą su 430 keleivių nuvažiavo nuo bėgių Pennsylvanijoje. Sužeisti 43 keleiviai.

NEW YORKAS. — Iškritusi iš savo buto lango antrame aukšte užsimušė žinoma etiketo specialistė, laikraščių bendradarbė Amy Vanderbilt. Manoma, kad ji nusižudė.

Po spaudos konferencijos Kudirka apsilankė Lietuvos Atstovybėje, kur jį nuosirdžiai priėmė atstovas Juozas Kajeckas su ponia.

Pagaliau, latvių iniciatyva Simas su šeima dalyvavo bendrame pabaltiečių priėmime. (E)

IŠ VISO PASAULIO

LIEVIN. — Prancūzijos darbininkų unijos paskelbė vienos dienos streiką dėl anglių kasykloje įvykusio sprogimo, kuriame žuvo 42 darbininkai. Unijos reikalauja sustiprinti saugumo priemones.

TEL AVIVAS. — Viešosios opinijos tyrimai Izraelyje parodė, kad 80% izraelitų nori toliau pasilikti Jungtinėse Tautose, nors ten Izraelis dažnai pralaimi.

GARY. — United Steel įmonė uždarė Gary, Indianoj 10 savo krosnių ir pagrasino atleisti iš darbo 2,500 darbininkų, nes teisėjas priteisė bendrovei baudą už oro teršimą. Bendrovė prašė dar 6 mėnesių laiko pakeisti krosnis i švaresnius įrengimus, mažiau teršiančius aplinką, tačiau Aplinkos Apsaugos agentūra atsisakė ilgiau laukti. Teisėjas priteisė 2,300 dol. baudą kasdien, kol plieno įmonė sutvarkys savo krosnis, kurių dūmai labai teršia orą. Gary miesto meras Hatcher prašė leisti bendrovei veikti su senomis krosnimis, nes Gary miestui geriau turėti seniai įprastus dūmus, negu kelis tūkstančius naujų bedarbių.

ČIKAGA. — Miesto policijos viršininkas Rochford paskelbė, kad jis sustiprins policijos apsaugą viešojo susisiekimo autobusuose ir traukiniuose. Šiam tikslui bus duota naujų policininkų. Šiais metais nusikaltimai: užpuolimai, apipletsimai Čikagos traukiniuose padidėjo 24.6%.

DACCA. — Bengalijoje šeštadienį buvo įvestas pavojaus stovis, nes prasidėjo neramumai ir prieš vyriausybę nukreiptos riaušės. Daug politikų nukentėjo nuo atentatų.

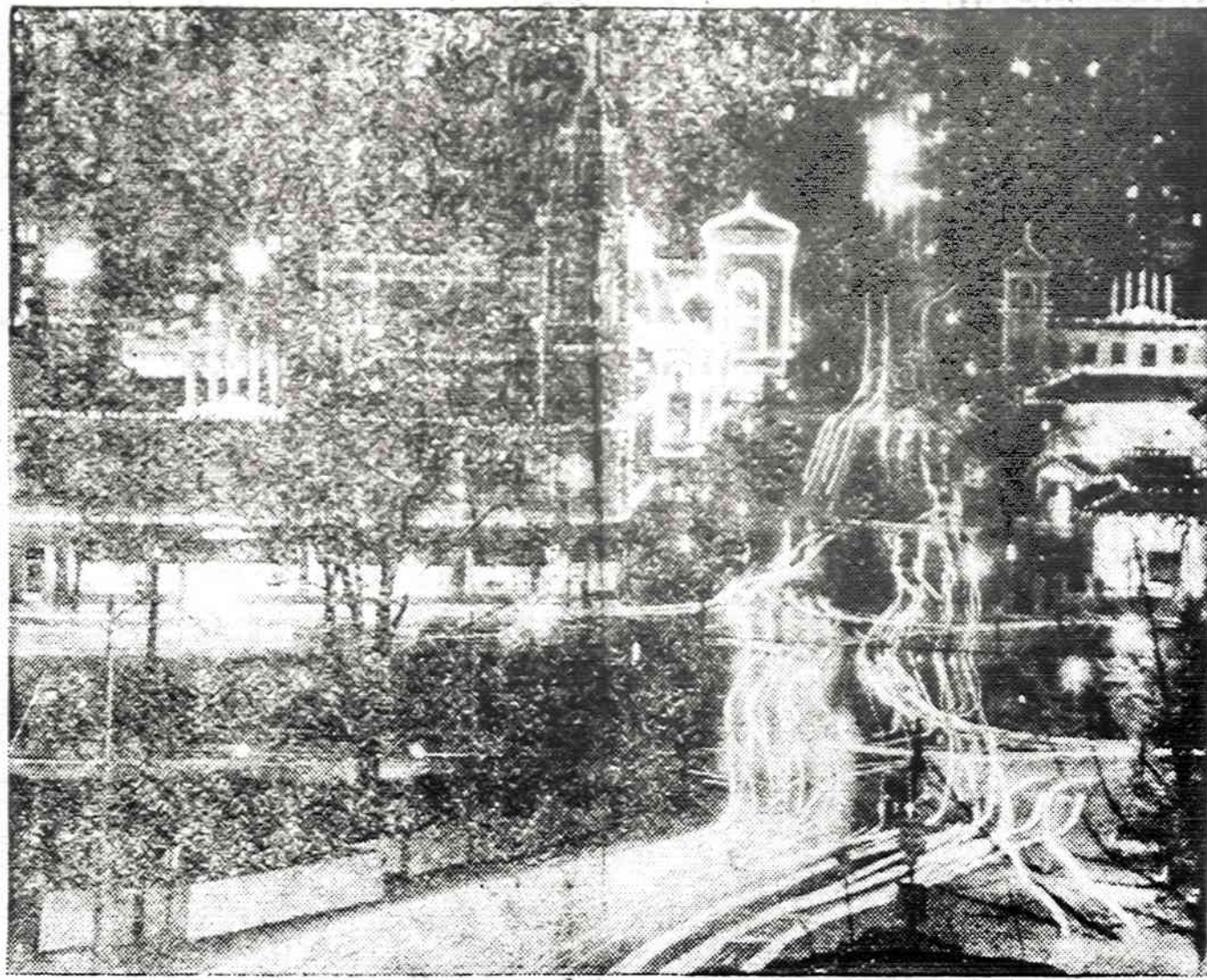
SAN JUAN. — Puerto Rico salos socialistų partija skeliamė riuosė demonstraciją, protestuojant prieš viceprezidento Rockefellerio ir sekretoriaus Kissingerio atvykimą i salą praleisti atostogų. San Juan centre sprogo bombos. Puerto Ricioje veikia kelios organizacijos, kovojančios už salos nepriklausomybę.

THOMPSONTOWN, Pa. — Amtrak keleivinis traukinys iš New Yorko i Čikagą su 430 keleivių nuvažiavo nuo bėgių Pennsylvanijoje. Sužeisti 43 keleiviai.

NEW YORKAS. — Iškritusi iš savo buto lango antrame aukšte užsimušė žinoma etiketo specialistė, laikraščių bendradarbė Amy Vanderbilt. Manoma, kad ji nusižudė.

Po spaudos konferencijos Kudirka apsilankė Lietuvos Atstovybėje, kur jį nuosirdžiai priėmė atstovas Juozas Kajeckas su ponia.

Pagaliau, latvių iniciatyva Simas su šeima dalyvavo bendrame pabaltiečių priėmime. (E)

Kansas City šiemet, pagerėjus energijos pristatymui, apšvietė savo Country Club Plaza tūkstantais kalėdinių lempučių. Jau 50 metų kaip apšviečiama ši aikštė, sunaudojant 38 mylias vielų ir 150,000 lempučių.

Teroro veiksmai Etiopijoje

ADDIS ABABA. — Etiopijos Asmaros mieste rasti 18 nužudytų studentų. Jie visi buvo pasmaugti plona viela. Šiame mieste veikia slapta organizacija, kovojanti už Eritrėjos valstybės įsteigimą. Per paskutinę savaitę 45 žmonės buvo pasmaugti.

Užsienio korespondentai mano, kad žmogžudystės vykdo Etiopijos saugumas, norėdamas sunaikinti Eritrėjos Laisvinimo Fronto vadus ir veikėjus: Slapti pasmaugimai terorui atgraso kitus nuo Eritrėjos laisvinimo veiklos.

Vliko pirmininkas išvyko atostogų

Vliko pirmininkas dr. Kęstutis Valiūnas su ponia gruodžio 14 d. išvyko atostogų i Pietų Ameriką. i New Yorką numato grįžti kitų metų sausio pradžioje. Per tą laiką Vliko vicepirmininkas Juozas Audėnas eis jo pareigas.

Prieš išvykdamas, dr. Valiūnas vietoj šventinių sveikinimų, "Keleivio" savaitraščiui paaukojo 100 dol. Dr. Valiūnas pagėdavo, kad šiemet vietoj šventinių sveikinimų būtų aukojama spaudai ir radijams. (E)

MASKVA. — Rusijos respublikos vartotojų prekių ministris Solovjev buvo pašalintas iš pareigų.

MASKVA. — AP agentūra pranešė iš Maskvos, kad skubi Egipto delegacijos kelionė i Kremlį gali reikšti du dalykus: norima aptarti klausimus ir ginčų prekyba, kad Brežnevo vizito, sausio 14 d. proga būtų galima pasirašyti ir paskelbti naujas sutartis arba reiškia Brežnevo nenorą keliauti i Egiptą, kurio prezidentas Sadatas paskutiniu metu kelis kart pabrėžė, kad jis tikisi susitarti su Izraeliu per JAV sekretorių Kissingerį. Brežnevas siūlo derybas perkelti i Ženėvą, kur Sovietų Sąjunga irgi galėtų dalyvauti.

Egipto spauda ši savo delegacijos vizitą Maskvoje laiko pasirengimu Brežnevo vizitui, tačiau sovietų Tass agentūra ir spauda nustojo kalbėti apie Brežnevo kelionę i Egiptą.

MASKVA. — Ukrainos mieste Vinicoje gyvenęs žydas daktaras Michail Stern teisme yra kaltinamas kyšiu ėmimu ir apgavystėmis. Prokuroras reikalauja jam 9 metų kalėjimo bausmės. Sovietų žydai tvirtina, kad jis baudžiamas už vizos paprašymą išvažiuoti i Izraelį.

Gynbos sekretorius James Schlesinger pareiškė kongrese, kad Iranui galima leisti skolinti pinigų aviacijos Grumman bendrovei, tik reikėtų žiūrėti, kad svetima valstybė neturėtų bendros kontrolės. Grumman gamina karo aviacijos lėktuvus.

John Nassikas, Federalinės Jėginių komisijos pirmininkas, pareiškė senatė, kad reikėtų panaikinti natūralių dujų kainų kontroles.

Pabėgo kaliniai

MICHIGAN CITY. — Šeštadienį iš Michigan City kalėjimo pabėgo trys pavojingi kaliniai, vienas jų nuteistas kalėti iki gyvos galvos už žmogžudystę. Vakar kaliniai dar nebuvo pagauti. Šis pabėgimas privertė Indijos valstybės pareigūnus įsakyti patikrinti visų kalėjimų saugumo priemones.

Ketvirtadienį iš to paties kalėjimo prižiūrėtojas išsivedė vieną juoda kalinį nuvalytį sniego prie prižiūrėtojo namo. Palikęs kalinį dirbantį pats prižiūrėtojas išėjo iš namų. Kalinys pasiėmė iš namo prižiūrėtojo revolverį, amunicijos ir pabėgo. Kiek vėliau jis buvo apsuptas vieno ūkininko name, kur jis nušovė ūkininko žmoną ir 19 m. dukterį, kai jos ėmė priešintis jo lytiniam prievartavimui. Tuoj po šių žmogžudysčių pabėgęs kalinys pasidavė policijai. Kalėjimo sargas, kuris parsivedė "pavyzdinę kalinį" namo, buvo atleistas iš pareigų.

Brežnevas nenori važiuoti i Egiptą?

MASKVA. — AP agentūra pranešė iš Maskvos, kad skubi Egipto delegacijos kelionė i Kremlį gali reikšti du dalykus: norima aptarti klausimus ir ginčų prekyba, kad Brežnevo vizito, sausio 14 d. proga būtų galima pasirašyti ir paskelbti naujas sutartis arba reiškia Brežnevo nenorą keliauti i Egiptą, kurio prezidentas Sadatas paskutiniu metu kelis kart pabrėžė, kad jis tikisi susitarti su Izraeliu per JAV sekretorių Kissingerį. Brežnevas siūlo derybas perkelti i Ženėvą, kur Sovietų Sąjunga irgi galėtų dalyvauti.

Egipto spauda ši savo delegacijos vizitą Maskvoje laiko pasirengimu Brežnevo vizitui, tačiau sovietų Tass agentūra ir spauda nustojo kalbėti apie Brežnevo kelionę i Egiptą.

MASKVA. — Ukrainos mieste Vinicoje gyvenęs žydas daktaras Michail Stern teisme yra kaltinamas kyšiu ėmimu ir apgavystėmis. Prokuroras reikalauja jam 9 metų kalėjimo bausmės. Sovietų žydai tvirtina, kad jis baudžiamas už vizos paprašymą išvažiuoti i Izraelį.

Gynbos sekretorius James Schlesinger pareiškė kongrese, kad Iranui galima leisti skolinti pinigų aviacijos Grumman bendrovei, tik reikėtų žiūrėti, kad svetima valstybė neturėtų bendros kontrolės. Grumman gamina karo aviacijos lėktuvus.

John Nassikas, Federalinės Jėginių komisijos pirmininkas, pareiškė senatė, kad reikėtų panaikinti natūralių dujų kainų kontroles.

John Nassikas, Federalinės Jėginių komisijos pirmininkas, pareiškė senatė, kad reikėtų panaikinti natūralių dujų kainų kontroles.

TASSO AGENTŪROS DIREKTORIUS PUOLA KONGRESO REIKALAVIMUS

MASKVA. — Sovietų Sąjungoje nesibaigia valdžiai artin žmonių pasisakymai prieš Amerikos kongreso priimtus papildymus prie Prekybos įstatymo. Šalia Pravdos komentarius Boriso Stranikovo ir komentarius Jurio Zukovo, prieš prekybos kreditų s varžymą ir reikalavimą išleisti emigruoti norinčius sovietų piliečius pasisakė Tasso agentūros direktorius Leonidas Zamiatin: laikraštyje Sovietų Kaja Rosija.

Banditai pagrobė 17 diplomotų

MANAGVA. — Nikaragvoj komunistiniai revoliucionieriai penktadienį vakare įsibrovė i užmiestyje vykusią šaunią diplomotų arbatėlę. Šeši ginkluoti banditai paėmė įkaitais Nikaragvos užsienio reikalų ministrį ir 30 kitų svečių, tačiau dalį paleido ir pasilikė sau tik 17 įkaitų, jų tarpe Managvos merą, Nikaragvos ambasadorių Amerikoje ir ambasadorių Jungtinėse Tautose.

Balius buvo suruoštas Amerikos ambasadoriaus Nikaragvoj garbei, tačiau užpuolimo metu ambasadorius Shelton Turner jau buvo išvykęs. Nikaragvos prezidentas Somoza paskelbė karo stovį, apsupo vilą, kurioje vyko balius ir uždraudė gyventojams naktį pasirodyti gatvėse.

Užpuolikai: keturi vyrai ir dvi moterys, reikalauja Nikaragvos politinių kalinių paleidimo, laisvo išvažiavimo iš Nikaragvos bei vieno milijono dolerių pinigais.

Tailandija ištrėmė buvusį premjerą

BANGKOKAS. — Buvęs Tailandijos premjeras Vhanom Kittikachorn su sūnumi grįžo netikėtai i Tailandiją, prisidengęs svetima pavarde. Jis tuoj buvo atpažintas ir suimtas. Šis įvykis sukėlė Tailandijoje neramumus ir kariuomenė buvo užalermuota. Už mėnesio Tailandijoje įvykis svarbūs valdžios rinkimai ir buvusio diktatoriaus sugrįžimas galėjo sukelti kraštę samysį. Kittikachorn gyveno egziliuje Amerikoje.

Sekmdienį Tailandijos lėktuvas išgabeno buvusį premjerą i Singapūrą, kurio vyriausybė leido jam laikinai apsigyventi savo teritorijoje. Tailandijos vyriausybė nutarė specialiaame posėdyje jį ištremti, nes studentų neramumai prasidėjo tuoj jam sugrįžus. Viena grupė reikalavo buvusį diktatorių teisti, kita — jį ištremti. Valdžia nutarė ištremti Kittikachorną i Singapūrą.

Lėktuvo nelaimė Gvatemaloje

GVATEMALA. — Ekskursinis lėktuvas, grįždamas su turistais iš Mayo griuvėsių Gvatemaloje centro Tikal, nukrito šeštadienį prie Tikal aerodromo ir užsiedė. Nelaimėje žuvo 21 amerikietis ir trys lėktuvo įgulos nariai. Visi žuvusieji buvo apdegę.

Turistai buvo nuskridę i šiaurinę Gvatemalą apžiūrėti senų Mayo kultūros šventyklų, rūmų griuvėsių. Tikal yra 190 mylių Gvatemalos sostinės, džiunglėmis apaugusioje apylinkėje.

Zamijatinas kritikuoja kongreso reikalavimą palengvinti emigracijos suvaržymus. "A surdiška ir beviltiška padėtis rašo Zamijatinas, sakydamas, kad JAV kongresas prarado są realybės pajautimą, reikalaujdamas, kad toks elementar dalykas kaip prekyba be suvaržymų būtų pretekstu kištis i Lietuvos valstybės reikalus.

Zamijatinas kelia klausimą: kad Amerika priimdama prekybos įstatymą, sulaužė pasitikimą, kuris buvo atsiradęs Brežnevo - Nixono susitikime 19 m. Prie to įstatymo prijungti kreditų suvaržymai gali vis paskandinti prekybos pramonę. Sovietų Sąjunga galintis gauti, ko jai reikia, kitose valstybėse, o tada Amerika nukestėsianti. Kadangi ji sulaužė są pažadus, tai ir kitas prekybos partneris gali atsisakyti sąsipareigojimų, rašo Zamijatinas.

Zamijatinas komentariai, stebėtojų manymu, išreiškia pobūrio pažiūras. Sovietų valdžiai matyti, tikėjosi neribotų pasklų ir kreditų savo programon vykdyti. Vien tik Sibiro natūralių dujų programa galėsi siekti per 25 metus 16 bil. d. Amerikos biznieriui tarėsi: Kremliaus vadais dėl milijonų projektų, tačiau kongresas apiboją paskolas 300 mil. dol. p ketverius metus.

FBI gali sekti socialistus

ST. LOUIS. — Aukščiausio Teismo sprendimu FBI gali tliau sekti i stebėti Jaunųjų Socialistų sąjungos veiklą ir s važiavimus. Tuo buvo panaikintas New Yorko federalinio teismo sprendimas. Socialistų Darbininkų partija paskelbė šikoncepcijos pradžioje savo kadidatus i Amerikos prezidentvietą. Peter Camejo iš New Yorko išrinktas kandidatu i prezidento, o Mae Reid iš Čikagapaskirta viceprezidento vietokandidate.

Japonų premjeras paskelbė turtus

TOKIJO. — Nors Japonij įstatymai to nereikalauja, premjeras Takeo Miki paskelbė palamentui ir spaudai apie savturtą. Akcijų ir pinigų banke j turi 393,534 dol. Jo namaisklypas Tokijo mieste įvertin660533 dol. Šalia to jis turi vi pajūryje, kur namas vertas 24333 dol.

Premjeras Takeo šiuo savturtų paskelbimu siekia atstatyti visuomenės pasitikėjimą vyriausybe, nes prieš jį buvęs premjeras Tanaka buvo spaudos kaltinamas praturtėjimu per politikaivismą. Tanaka turi daug akcijų svarbiose biznio bendrovėse, tris vilas ir didelius namus Tokijo mieste.

SENOVĖS PAMINKLAI

(Tęsinys)

DIDYSIS SFINKSAS

Sfinksai yra senovės fantastinės figūros ir įvairiose vietose turi kitokių pavidalų. Egiptiečiai žinojo, kad žmogaus galva ir liūtas kūnas, o veidas dažnai vaizduodavo karalių. Asirietiški sfinksai buvo sparnuoti liūtai arba jautai. Graikų sparnuoti liūtai turėdavo moters galvą ir krūtines.

Egiptiečių didysis Gizos sfinksas yra tikras meno kūrinys. Milžiniškas uolos gabalas, 20 metrų aukščio ir 73 metrų ilgio. Žmogaus galva. Manoma, kad tai saulės dievo Harmachis simbolis.

Paskutinį kartą sfinkso iškasė 1925 — 1926 metais, nes iš smėlio kyšojo tik viena galva, kuri prietaringus beduinus baidė ir jie vadino ją figūrą „baimės tėvu“. Ir šandien patams egiptiečiams jo istorija yra paslaptis. Kas jį sukūrė? Kada? Ką jis reiškia? Galima tik spėlioti.

Senovės legendos pasakoja, kad didysis sfinksas yra labai senas ir kilęs iš priešistorinių laikų. Gal net žuvusio Atlantis salos liekana arba paminklas. Karalius Tothmes IV prieš 3400 metų įrašė į plokštelę, kurią pritvirtino prie sfinkso krūtinės šiuos žodžius: „Šią vietą valdė magiškas stebuklas nuo pat amžių pradžios, nes sfinkso forma yra amžinybės dievo Cheperos simbolis, kuris yra pats didžiausias tarp visų dvasių, kilni būtybė ten slėpi. Memphis ir apylinkių gyventojai kelia rankas į viršų ir meldžiasi jo vėdui.“

Pagal labai senus padavimus po sfinksu turėtų būti valdovo Armais kapas. Prancūzų archeologas ir egiptologijos muziejaus direktorius Mariette tikėjo tiems pasakojimams ir planavo tuos milžiniškus pamatus po sfinksu išferti, nes jam atrodė logiška, kad po tokiu gigantišku kūnu galėtų būti patalpa. Bet savo sumanymo jis nepradėjo

Vienos Universiteto medicinos fakulteto dekanas įteikia doktorui Leonui Šulčiui medicinos mokslo baigimo diplomą.

vykdyti, nes staiga mirė. Po to niekas nebedrįso šito klausimo liesti ir prof. Selim Hassan, kuris vadovavo „mirusiųjų miesto“ atkasimo darbams grietiai pareiškė, kad „sfinksas yra iškaltas iš masyvaus uolos gabalo. Po juo tegali būti tik masyvus akmuo.“

Bet pagal senus chaldėjų, graikų, romiečių ir arabų šaltinius yra kalbama apie požeminį urvą, kuriuo egiptiečių senovės dvasininkai iš didžiosios piramidės galėdavo pasiekti sfinkso. Senovės egiptiečiai sugebėjo kaip kurniai rasti giliai po žeme. Kai kurie kapai siekia net 60 metrų gilumą.

Sfinksas nėra iš vieno akmens iškaltas. Dalis nugaros ir penkiolikos metrų ilgumo pirminės kojos yra pastatytos iš akmenų, kurie nepajėgė atsispirti erozijai ir dalis akmenų yra sutrupėję ir dingę.

Prieš šimtą metų anglas Howard Vyse, suviliojęs sfinkso ir piramidžių, norėjo išferti. Apsiginklavęs gražiais, geležinėmis šlangomis ir kitais įrankiais, jis ėmė gręžti sfinkso galvą. Kūnas buvo paslėptas po smėliu. Vyse padarė net aštuonių metrų skylę, bet visur atrado tik masyvų akmenį. Ir paliko negražūs randai jau ir taip sužalotame sfinkso veide. Nėra nosies, nutrupėjęs uosis lūpos. Sfinkso laimei, uolius tyrinėtojas nerado kitų sfinkso kūno dalių.

I daug klausimų archeologai negali atsakyti. Ji nebedrįsta duoti sfinkso vardą ir amžių. Nebegali pasakyti, ar sfinkso pastatė faraonas Chafas ar Chufu, nes rastos inskripcijos yra ketvirtos dinastijos faraonų laikų, kurie gyveno ir valdė Egiptą maždaug prieš šešis tūkstančius metų. O tiems karaliams sfinksas irgi buvo iš nežinomų laikų.

Didysis sfinksas per amžius yra daug kartų buvęs užneštas smėliu. Iš viso, jis yra atkastas septynis kartus.

Faraonas Tothmes IV kartą sapnavo. Sapne kalbėjo sfinksas: „Dykumos smėlis artėja.“ Šaukė sfinksas dvasia. „Aš esu giliai nugrimzdes. Skubėk. Pašalink smėlį, kad aš žinčiau, jog tu esi mano sūnus ir pagilbininkas.“

Jaunasis Tothmes tuo laiku dar buvo tik princas. Jis su draugais nuvyko į Gizos apylinkes. Jam, per vidurdienio karščius užsnūdus, vėl pasirodė sapne sfinksas: „Tikrai, aš matau tavę, sūnau Tothmes. Aš esu tavo tėvas Heru — Chut, kuris tau dovanos šitą karalystę. Tu gausi raudoną karūną ir šį platų kraštą. Dieviška diadema spindės ant tavęs. Ši tau atneš maistą iš Egipto, ir brangias dovanas iš tolimų kraštų.“ Sapnas baigėsi maldavimais atkasti sfinkso.

Jaunasis princas paklausė ir įsakė nukasti smėlį. Heru — Chut „tekanti saulė“, arba sfinkso dieviška dvasia išpildė savo pažadą ir, nežinint vyresniųjų brolių, Tothmes IV gavo faraono karūną, valdė Egiptą ir laimėjo visus karus. Jo

kraštas siekė rytuose Mezopotamiją, pietuose Nubijos Nilą, antrąjį krioklį, vakaruose jis nugalėjo Libijos beduinus, o Egiptijos gyventojai jam siuntė brangias dovanas.

Jo laikais Egiptas tapo labai turtingas. Visur klestėjo prabanga, vargšų nebūvo, ir kultūra žydėjo kaip niekad. Šitas pasakojimas nėra pasakojimas, Egiptiečiai labai stropiai rašė metraščius ir visi istoriniai įvykiai fiksuoti ne tik ant pergamento ir papyruso, bet įgraviruoti į akmenį, kuris pragyveno savo amžininkus.

Septynis kartus buvo didysis sfinksas atkastas, kada smėlis kysodavo vien tik jo galva. Pirmą kartą atkasė ketvirtos dinastijos faraonas Chafas. Po dviejų tūkstančių metų jaunasis Tothmes IV, Marcus Aurelijus, matydamas tik sfinkso galvą, išvadavo jį trečią kartą iš smėlio pančių.

Vėliau italų archeologas kapitonas Cavaglia, 1869-tais metais, egiptologijos muziejaus įsteigėjas August Mariette, Suceo kanalo atidarymo progą bandė pašalinti smėlį, bet tik dalinai. Vėliau prancūzas Masperas net įsteigė fondą sfinkso atkasimo lėšoms rinkti. Jis tikėjo, kad po sfinkso turėtų būti slaptos patalpos. Bet atkasti visą pamatą buvo per brangu ir Maspero savo svajonių neįgyvendino.

Septintą ir paskutinį kartą didįjį sfinkso atkasė egiptiečių vyriausybės pastangomis. Pasirodė ne tik pamatai, bet ir šimto dvidešimties metrų pločio laiptai. Norėdami sfinkso apsaugoti nuo smėlio, jį aptvėrė betonine siena.

Kas buvo senovės egiptiečiai? Kodėl Nilo žemupyje staiga atsiranda kultūra, kuri palieka tokius milžiniškus architektūros paminklus kaip sfinkso ir piramides. Tradiciniai istorikai viską yra suklausifikavę ir nustatę amžių. Bet ar tikrai taip būta? Ar nėra kur suklysta? Ar senovė nėra gilesnė ir paslaptingesnė, negu žinome?

Oficialiai Egipto istorija prasideda 3000 metų prieš mūsų erą, valdant faraonui Menes. Anglų egiptologas J. G. Wilkinson mano, kad „egiptiečiai jau turėjo aukštą civilizacijos laipsnį prieš pirmojo faraono Menes laikus. Ir, gal būt, jie yra imigravę į Egiptą“.

Pagal Plato raštus, jie buvo Atlantis salos palikuonys. O pats Plato yra Egipte gyvenęs trylukio metų ir sėmės iš dvasiškų žinių. Egiptiečiai jaunajam istorikui pasakojo, kad vidury Atlantis salos stovėjo piramidė su plokščia viršūne. Ant tos viršūnės platformos buvo saulės šventykla. Tie atlantiečiai, kurie emigravo į Nilą, delta, pasistatė panašias šventyklas kaip buvo jų gimtajame krašte. Ir pagal tas pačias formas. Reiškia milžiniškas piramides. Ir Europos katedrose, kartais, yra palaidoti karaliai, bet tas nereiškia, kad katedra yra karalių kapas.

Pas egiptiečius visur yra sau-

lės dėmesio centre. Ji yra viena iš svarbiausių dievybių. Ponegigis gigantiškiems pastatams pasikartoja Meksikoje, Peru ir Jukatanos piramidėse, kurios yra giminingos egiptiečiams, ir, gal būt, tos pačios kilmės — iš Atlantis salos.

Saulės kultas yra pati seniausia religija. Visais laikais saulė davė šilumą ir šviesą. Be saulės niekas neaugtų. Visas žūtų šaltyje ir tamsoje. Saulė yra gyvybės šaltinis ir kartu universalus Dievo simbolis — šviesa. „Ir Dievas tarė tebūnie šviesa“ rašo ir Mozė. Tokiu būdu pati seniausia religija yra saulės garbinimas, kuri buvo pas atlantiečius, egiptiečius ir kitas senų kultūrų tautas.

O kas yra sfinksas? Šita savotiška būtybė, kuri simboliškai liūto jėgą, žmogaus protą ir dievo kilumą. Kad sfinkso kilmė yra dieviška, tas yra išskaityta ant šventyklų sienų (Edfu) hieroglifų ženkluose. Ten pasakojama apie dievą, kuris pasiverčia į liūtą su žmogaus galva, kad nugalėtų piklįjį Seth. Dar sakoma, kad

Is meškeriočių pokalbių su medžiotojais

Britų Gvinijos vandenys yra žuvis vardu bum-bum. Ji užauga iki 6 pėdų ilgumo ir turi platų snukį. Ji kelia trūkumą, panašų į bugno garsus.

Rovigno Zoologijos stotyje, Italijoje, užregistruota, kad ungurys išbuvo be maisto net 4 metus. Jo viršutinė žiauna buvo netyčia nupiauta.

Vandens vabalas gali papiauti 20 kartų už save didesnę varlę.

Laukiniai pelkiai paukščiai pagausnami užsimaskavus krokodi-

lo oda. Dauguma jų paukščių krokodilų pebijo. Pietų Afrikos varlė vardu platanos gali šokinėti į priekį ir atgal, sausumoje arba vandenyje. Žuvis vardu viper Galapagos vandenys yra vienintelė, galinti sukioti ir judinti savo akis. Vilkinė žuvis išauga iki 6 pėdų ir lengvai savo žiaunomis sutraško įvairių vėžių šarvus.

Ceilono ir Taiti vandenys yra cowfish arba jūros karvė. Ji turi 2 ragus ir dideles akis. Tuo ji yra panaši į karvę.

Jei „NAUJIENAS“ TU SKAITYSI, TAI IR KITAM PASAKYSI, KAD JIS RAŠO TIKRĄ TIESĄ. JŲ PILDIA SVIESA.

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURSTEINA

Tel. 263-5826 (lietuvių) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus 664 psl. Kaina \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, steigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentiniai katalikiški, socialistiniai, laisvamaniški ir kitų organizacijų atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS vardu ir pasiųsti: 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/4 %
per year

see us for HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KAZANUSKAS, President Phone: Virgilia 7-7747
HOURS: Mon.-Tue., Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbimas, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtą knygą galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapacinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie Lietuvą, begima nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kiekis drosės viršelais kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSEDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunistų klaidingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl. Kaina \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palanijoje. Vaizdus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGISKUOJŲ KILIMŲ VILNIU. Kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

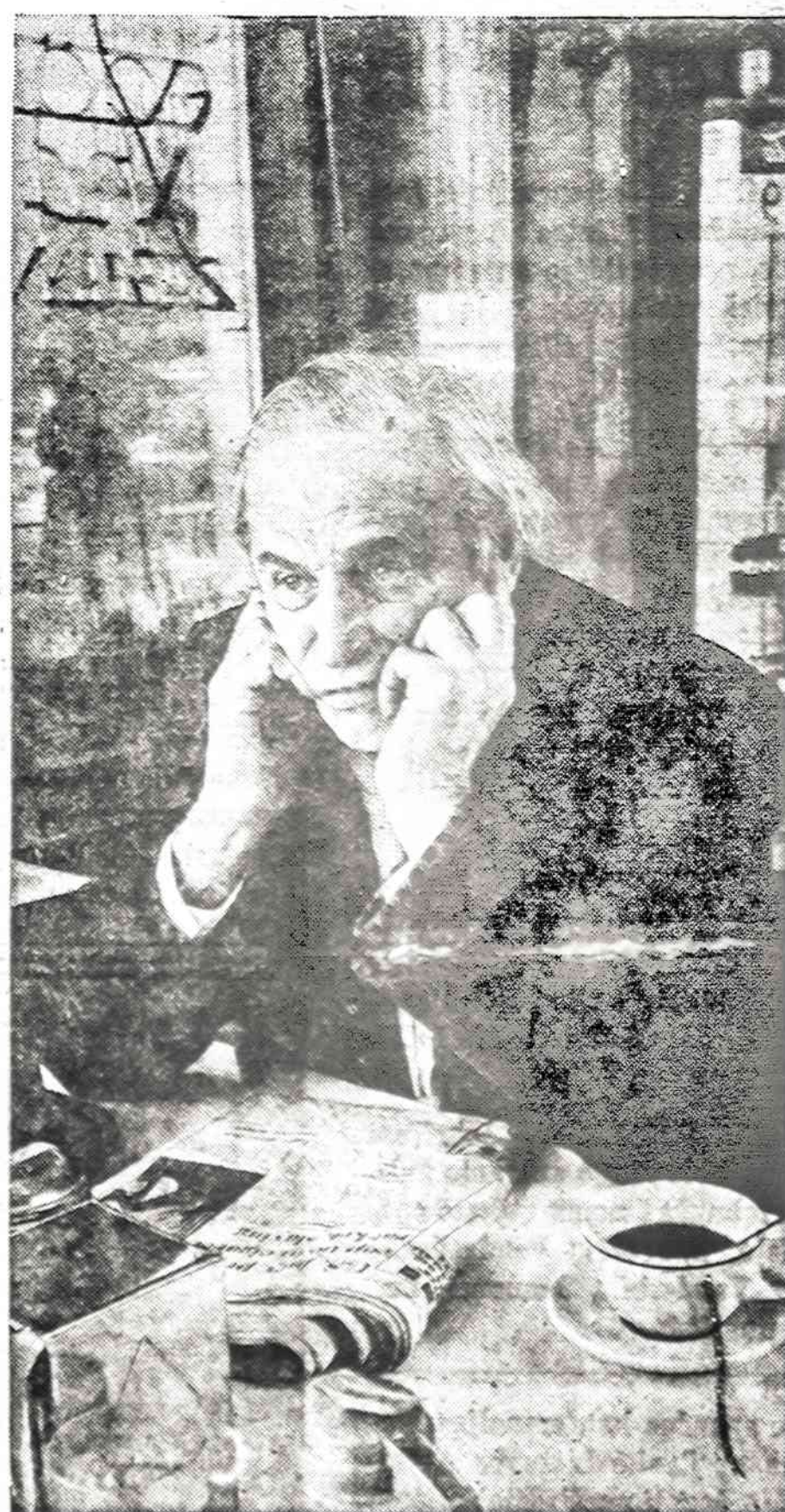
D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UZDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna turistų ir agitpropo propagandą bei užmaskavimą. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

Vincas Zemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Zemaitis, LIUBLINO UNIŲS SUKAKTIES PARAŠTEJĖ. 84 psl. Kaina \$1.50.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami NAUJIESE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608 atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridant čekį ar p'ninginę perlaida.

Why should you join the Payroll Savings Plan now? Maybe you'll find out later.

The future can be too late for saving. So if you want security, you'd better start today.

The Payroll Savings Plan makes it easy. Because an amount you choose is automatically set aside from each paycheck to buy U.S. Savings Bonds. That way, your savings build year after year.

So start today. Because tomorrow, today will be yesterday.

Now U.S. Bonds pay 4 1/2% interest when held to maturity of 5 years (4 1/4% the first year). Bonds are redeemed at 100% when or before maturity. When needed, they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America.
Join the Payroll Savings Plan.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

SIMO KUDIRKOS DIENOS DETROITE

Jo ir jo šeimos sutikimui be-siruojiant, įvyko keletas visuomenės veikėjų posėdžių. Apie užkulisinį krę, kuris neva turėjęs būti slaptas, liaudies ausis vistiek pasiekė, gal užsiminsiu šio ilgesnio reportažo gale. Dabar tenoriu priminti vieno posėdžio (gruodžio ketvirtosios) vieną momentėlį. Kai po poros valandų dalinimosi pareigomis ir visokių smulkmenų gvildinimo paklausiau, kokią gi vietą didžiojo švečio pagerbimų grandinėje turės lietuviškos spaudos atstovai, gavau maždaug šitokį atsakymą: nebijokite, susitiks su Kudirka ir jūs; jo užurpuoti ne-leisime (pabraukiu autentiškus žodžius), bet esam numatę spaudos konferenciją...

Užurpuoti tikrai neleido, nes Sima viena, be globėjimo artumos, prakalbinti neteko. Spaudos konferencija įvyko, bet 70 (taigi — septyniadesimt) minučių beveik tuščiai laikraštinių toli gražu neuzurpavo, ypač, kad iš Simo tenai trūkome sužinoti viską, is-

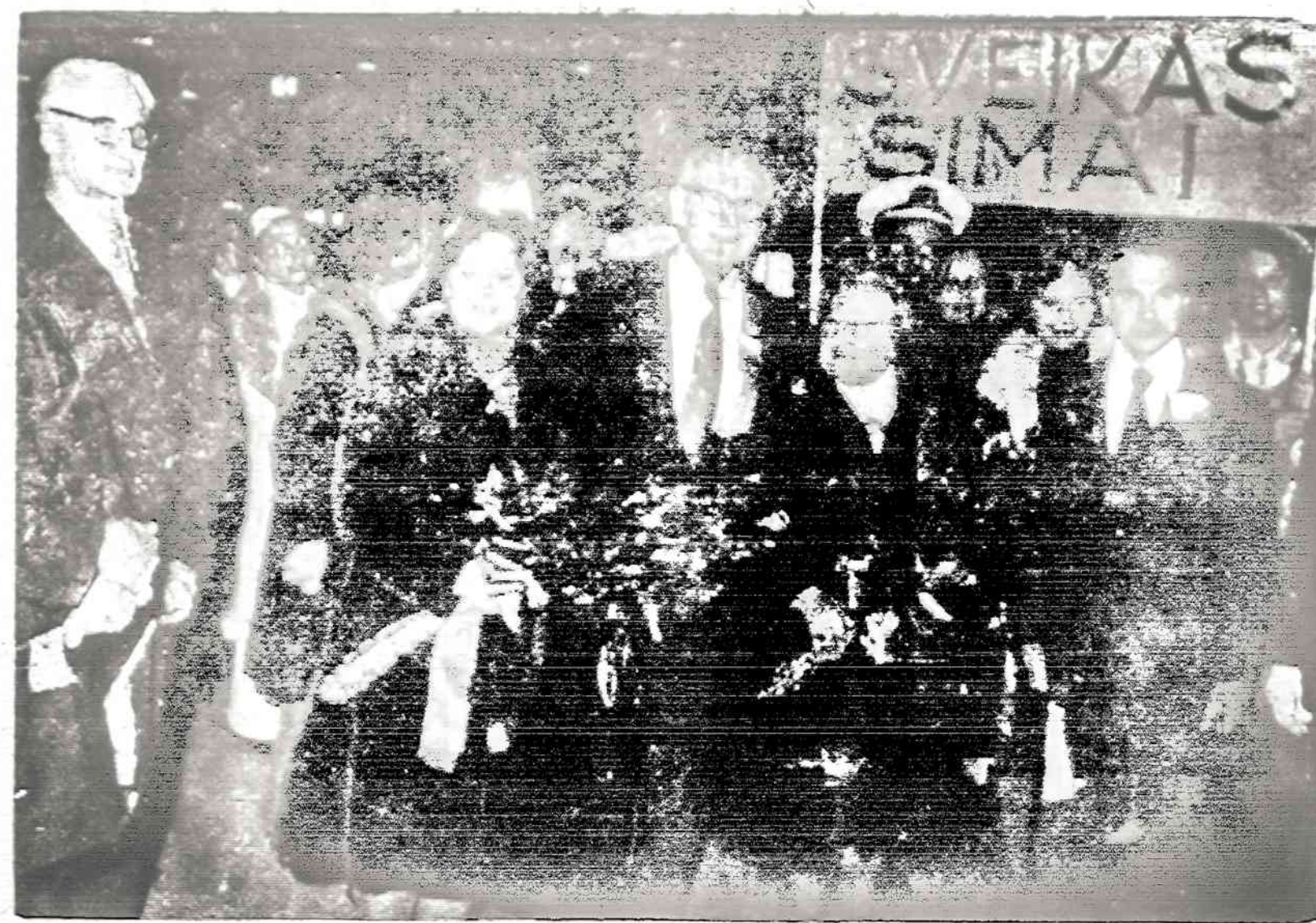
kaitant ir apie sovietų-kinų karą galimybės Tolimuosiuose Rytuose.

Kad šį reportažą galėčiau rašyti, reikėjo daug nachališkumo. Norėdamas vis arti svečių būti, ne kartą turėjau užsimerkti prieš silpnas moteris, prasiskynus ke-
lią pečiais užgožti joms reginį. Reikėjo painiotis komiteto nariams po kojų ir laužyti jų nu-statytą tvarką.

Ir šitaip su savo bendražmogiais nesikaitydamas, vis dėl tik kaikiuriuos momentus tegalėjau su svečiais kartu praleisti ir te-galėjau čia aprašyti. Manau, kad Naujienų skaitytojai susidarys šiojį tokį vaizdą.

Susitikimas aerodrome

Vėliau, jau atsiveikimo va-karieneje, vienas kalbėtojas sa-
kys: kai tu, Simai, pas mus va-
žiavai, buvo saulės užtemimas...
Net nuostabu, kad tik jis vienas
saulės užtemimą tepastebėjo. Juk
rašė spauda, rodė televizijo-
je ir, tikrai, kai lietuvių automo-

Kudirkų šeimos susitikimas Detroito Metropolitan aerodrome 1974 m. gruodžio 13 dieną. Iš kairės: laikraštininkas Antanas Grinius, Genovaitė Kudirkienė, Vincas Tamošiūnas, Marija Šulskienė, Aušra Zerr, Simas Kudirka ir Gintė Damuzytė.

Nuotrauka Kazio Sragausko

biliai riedėjo Metropolitan Air-
porto link, reikėjo įžiebtį didžia-
sias šviesas. O jau visai niekas
nepastebėjo, kad ir kitaip ši die-
na dar buvo nepaprasta: penkta-
dienis, mėnesio 13-toji...

Parkavietės automatas man iš-
spovė bilietą, kuriame buvo iš-
spausa 11:08. O lėktuvas iš Wa-
shingtono turėjo atskristi tuo-
ju po vidudienio, 12:17. Laukiamo-
joje salėje jau radau pusšimtį
žmonių, daugiausia moterų ir
mergelių. Jų tautiniai rūbai bei
skautiška apranga, penkių ar
šešių jūrų šaulių imantros uni-
formos, minutėmis augančio bu-
relio laikymasis solidžioje kupe-
toje, kreipė praeivių dėmesį. Gaila,
kad tuoj praevių penktadienio
vidudienį buvo labai nedaug.

Prieš gerą pusvalandį visa ma-
sė nužygiuoja į ilgo koridoriaus
galą, kur 755 skrydžio United
Airlines lėktuvas nusileis. Aukš-
tai iškeliamas, prie sienos prie-
remiamas didelis plakatas šau-
kia: "Welcome Simas Kudirka".
Kita, daug kuklesnė, kelis kar-
tus mažesnį laiko arti keleivių
takelio. Jame — "Sveikas, Si-
mai". Tik tiek transparentų. Už-
tat vėlavėlių vėlavėlės, Jungti-
nių Valstybių ir mūsų trispalvės,
kievienose rankose. Daugelis jų
turi po dvi-trispalvę ir žvaikž-
dėtą.

Mūsų visuomenės tituluoti di-
džiūnai nervingai laksto ir duo-
da vieni kitiems paskutinius pa-
tarimus. Amerikiečių keleivių
ten visai nedaug, vos keliolika.
Tik kai atskris lėktuvas, tai iš
jo pasipils didelė minia ir jie di-
džiai stebėsis margais lietuvi-
čių rūbais, baltimis šaulių ke-
purėmis, skaitys plakato žodžius.
Visi jie išeis ir kai kurie sustos
palaukti iškilnių.

Komiteto nariai jau lėktuvo
keleivių take. Du pirmininkai —
Vincas Tamošiūnas ir Jonas Ur-
bonas. Pala, pala, ten, rodo, ir
trečiasis pirmininkas, Algis Ru-
gienius. Nesistebėkite dėl pir-
mininkų. Čia dar ne visi, bus ir
du. Jie dingsta lėktuvą su
taku jungiančiose dulkėse, Juos
paseka armijėlė fotografų ir TV
4-to kanalo filmuotojas. Su fo-
tografais nuseku ir aš.

I mus artėja keturi žmonės:
trys moterys ir vyras. Simo ne-
atpažintų tik aklas. Ir jo žmo-
nės Genelės. Jiedu tokie ir ne to-
kie, kaip viso pasaulio skelbtose

nuotraukose. Ponia Šulskienė
tikra pagyvenusi American
housewife, tik jau pensininkė,
močiutė. Ją sutiksi gatvėje ir
maisto krautuvių, bet niekaip
neprisiminsi jos veido bruožų.
Tik po trijų dienų pradėjau ją
pažinti, nors nebesu tikras, kad
Oakland Mallo salėje šalia jos
atsisėdęs pailsėti tuoj susigaudy-
čiau, kur gi ji matyta...

Čia, tose duplese, dar jokio
triuksmo. Rankų pasispaudimai,
bučiniai, viena kita ašara. Tik fo-
to aparatai spraksi, tik akinan-
čios TV filmuotojų šviesos, tik
susigrupavimai ir persigrupavi-
mai, ir vėl nuotraukos, ir vėl buči-
niai, ir per pečius apsikabinai-
mai. Tuos bučinius tai ilgai teks
prisiminti. Simą bučiuos ir bu-
čiuos ir bučiuos visas tris dienas.
Bučiuos jį visokio amžiaus vyrai.
Tik retas jų išdrįs pabučiuoti po-
nią Šulskienę ir Genele...

Gal už penkių minučių svita
pajuda. Simas eina pro mane,
vos už trijų žingsnių. Pamoju
jam ir šypsausi. Jis atsigręžia
ir sužiūra seniai matyto, nuste-
busio akimis. Paskui vėl į vėl
teks pajusti, kad jo gyvas žvilgs-
nis pasiekia kiekvieną žmogų. Jo
žvilgsnis degantis, bet ne aštrus.
Greičiau šventuolio, asketo,
kuklaus idealisto. Dabar jis man
labai panašus tai į Leonardą An-
driejų, tai į vieną vyresnį detroi-
tietį. Paskui taip nebeatrodė, tik
tą vieną momentą.

Matau, kaip jis tiesia man
ranką. Bet tai pats alkūnės pa-
kraštys ir jo globėjai kreipia jį
į kelią. Ilgas, seniai pažįstamo
žvilgsnis užgesta. Momentui
man blykstelė Vigilanto kapito-
no Eustis veidas. Išvaizduojų,
Rapolai, kaip tu jautėsi, šitą vy-
rą paaudodamas įstatymui...

Dabar pasigirsta šauksmai.
Sveikas, Simai! Valio, valio, Si-
mai! Pusantro šimto minia ne
tokia jau minia. Bet triuksmo
šiek tiek pridare. Taigi sveikas,
sveikas, Simai. Ir Simas kitų
dvejų pirmininkų glėby. Ir ki-
dų komiteto narių glėby. Ir vėl
bučinių bučiniai tarp vyrų. O
abi jo moterys gauna po raudon-
nų rožių puokštę ir palydovė
Aušra Zerr baltą korsazą. Taip
gal kas antras verkia. Džiaugs-
mo ašaros vyrų ir moterų skruos-
tais ritasi.

Žiū, kairėje, Dirvos korespon-
dentas, kurio rankose vis esu
pratęs bloknatą ir pieštuką re-
gėti. Dabar jo akys pasruvę ir
jis ne bloknatą, o nosinę... Šitoks
momentas! Kad nebūčiau tiek
daug išsiverkęs vaiko ir paaug-
lio amžiuje, gal nė aš nebūčiau
susilaukęs.

Juodaodis TV filmuotojas sve-
čius akina savo šviesomis. Labai
solidus, gal penkių dešimčių me-
tų amžiaus juodaodis TV repor-
teris kalbina Simą, o ponia Zerr
gana tiksliai verčia. Tai paste-
bėjome jau namie, šeštą valandą
TV žinias 4-tame kanale klausy-
dami. Deja, ji nebevers taip tiks-
liai, kai kitą rytą klausysime TV-
2 atsisukę

Išsibūčius ir išsiverkus pro-
cesija pajuda ilgais šiaurinio ter-

mino koridoriais. Priekyje jau
nuoliai, žygiuoja su plakatais.
Kazkur čia pat uniformuoti jū-
rų šauliai. Garbingieji svečiai
su komiteto pirmininkais. Už
jų, kaip mūras, visa minia. Čia,
žinau, bus mažiausia penkos mi-
nutės, jei ne dešimt ir jas rei-
kia išnaudoti. Prasimušęs į prie-
kį kalbinu ponį Kudirkienę:

— Vieni vadina Jus Eugeniją,

kiti tiesiai Genele. Koks gi Jūsų

tiksras vardas?

— Marija Genovaitė, — atsa-
ko ji linksmai.

Tamsiaplaukė, žemo ūgio, la-
bai gražių veido bruožų, gyvų,
linksmy akių, stamboko sudėji-
mo, ji man veikia primena ita-
liukę, ne lietuvaite. Nors nei jos
veide, nei judesiuose nematau
nuovargio, paklausiau:

— Tur būt, jau labai pavar-
gote, po Amerikos ir Kanados
miestus beskraidydami?

— Na, visko būna, — akimis
žybtelėjusi greitai atsako. —
Bet idomu...

Ima pasakoti apie priėmimą
Toronte, paskui Washingtono.
Stebiuosi, kai ji sumini kelių
JAV senatorių ir kongreso narių
pavardes. Ne pėsčia, manau sau,
orientuojasi. Kurį laiką kalba-
mės apie vaikus. Prie mūsų pri-
sijungia Aušra Zerr. Kuo ne kas-

dien girdžiu jos pavarde spaud-
je. Vieni giria, kiti keikia. Gyvą
ją pamačiau Dainavoje prieš pus-
antrų metų. Ji ten skaitė refera-
tą, kartu su trimis vyrais. Ais-
tringa visuomenininkė, žodžių
nestokojanti ir kelionių nebijan-
či.

Atsitiktinai palietėme aukso
temą. Pamainomis Genelei pa-
sakoju, kad sekanciais metais
galėsime jį laisvai pirkti. Sudo-
minta Genele klausia, ar dabar
negalima pirkti, pavyzdžiui, auk-
so brangenybių? Atsakau: nors
ir už milijoną. Imame kalbėti
apie infliaciją, prekių kainas. Ma-
tau, kad ji viskuo domisi. Klau-
siu, kokia jos profesija? Atsako:
prekių žinovė. Prekių žinovė?
Ar čia pasigyrimas? Ne, ne, toks
etatas. Ji Vilniuje baigusi ket-
verių metų institutą, ar techni-
kumą (nebepamenu). Prekybos,
žinoma. Ir turi titulą — prekių
žinovė. Štai kaip! Sakau, jums,
ponia, bus gera gyventi šiame
krašte. Ji juokiasi.

(Bus daugiau).

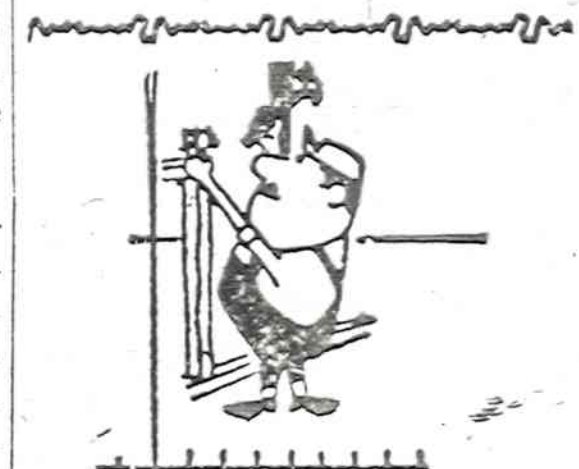
Eskaletorium leidžiantis žė-
myn, pečiais susimušam su Si-
mu. Dabar jis krato mano ran-
ką. Šalia manęs jis toks čiuplu-
tis, nedidukas, bet ranka geleži-
nė. O gaudė ir daužė jį bent ke-
li sovietiniai žvėrys. Stambūs,
muskulingi, sadistiški. Kaip jis
ištvėrė? Kaip jis išliko? Kaip
jis per tardymus, per kalėjimus,
dabar čia atsidūrė? Kaip jis jau-
čiasi žygiuodamas tarp Detroito

ateitininkų, skautų, šaulių ir pen-
kių pirmininkų? Noriu jam ką
neformalaus pasakyti. Ką nors
nieko bendro su iškilėmis ne-
turinčio. Ir šūkteliu:

— Ar pakenti, Simai, ameri-
koniską maistą?

— O taip, žinoma. Labai patin-
ka man jūsų maistas. — Ir, kad
neturėčiau abejonių, dar nujuo-
kauja, kad jis gi ne ruselis koks,
tai kaip gi mūsų maistas nepa-
tiksis. Tikriausia, jis pamanė,
kad klausiu apie Amerikos lietu-
vių maistą. Paskui, iki pasiekė-
me automobilius, jis jau ėmė aiš-
kinti, kad Lietuvos jaunimui la-
bai trūksta istorinių žinių, kad
jiems reikia mūsų enciklopedi-
jos ir istorijos vadovėlių. Ši-
tai kalbant jį girdėsiu dar bent
tris kartus.

(Bus daugiau).

"NAUJENOS" KIEKVIENO

LIETUVIO

DRAU. 3 IK BIČIULIS

SLA SUSIVIENIJIMAS
LIETUVIŲ
AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo dau-
giau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraus-
tiems nariams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvy-
bės apdraudą ir ligos pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIE-
NIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinė
pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą,
kad jo apdraudą tikrai ir saugiai. Kiekvienas lietuvis čia gali
gauti vairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00
iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą - Endowment In-
surance, kad jaunuoju gautų pinigų aukštojo mokslo studi-
joms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą:
už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asme-
nims, rekomenduojama lietuviškų KLUBU ir draugijų na-
riams. Už \$1,000.00 akcidentinės apdraudos mokeskis \$2.00
metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijose. Kreipkitės į kuopų
veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia
landynui išskleisti maistą, dojamą medžių žiedų šakas
ir gniausius, kaip kontėmis ir pamazų įveda į gamtos vaizdą ir garsu ste-
bukus. Dramatiškai besikeičiančiose gamtos scenovaidžiuose svajoja
nuokausa ir verkia poetai, pajėgami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių
gelmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitis - Vaidilūnė, ŽVAIGŽDĖTOS NAKTYS. Didelio for-
mato, 128 psl. Kaina \$1.—
2. Jurgis Baltušaitis, ŽEMĖS PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos.
Kleinio formato, 157 psl. Kaina \$2.00.
3. Burko Juozas, EILERASČIAI IR RAŠTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIEŠNIA VETROJE. Eilių rinktinė, 169
psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLODI - LIODI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolijus Kalrys, AUKSINĖ SEJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJU ROŽIŲ ŠVENTE. Eilėuotės pasakojimai apie
3 lietuviškas lietuviškas senovės laikais: su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Barausko
"Anykščių Šilelis", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rukša, UGNIES PARDAVĖJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Šešys Senivas, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl., \$3.00.
11. Šešys Senivas, AUKOS TAURE, 5-ji lyrikos knyga. 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULĖLEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eilėuotė kūrini-
liai, 92 psl., \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Gruodis, AGUONIS IS SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR ŠVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaifis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai.
55 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BOK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujienų
raštinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar piniginių orderių.

NAUJENOS,

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiųntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių,
nemoka pašto persiųntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money or-
derį tokia adresu:

NAUJENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar
pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka di-
delius darbus. Pirmia, jie padeda jums pa-
siekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra,
jie padeda sukurti geresnę apylinkę ben-
druomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.
Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš
10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mė-
nesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2 %

PER ANNUM:

\$5,000.00 OR MORE

4 YEAR MATURITY

6 3/4 %

\$5,000.00 OR MORE

36 MONTHS MATURITY

6 1/2 %

\$2,500.00 OR MORE

1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	trims mėnesiams vienam mėnesiui	\$7.50 \$2.50
In Chicago \$30.00 per year. \$16.00 per six months. \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year. \$14.00 per six months. \$7.50 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	Kanadoje: metams pusei metų vienam mėnesiui	\$30.00 \$16.00 \$3.00
15 cents per copy.	Užsienio: Metams pusei metų vienam mėnesiui	\$31.00 \$18.00 \$4.00
Dienraščio kainos:		
Chicagoje ir priemiesčiuose:		
metams	\$30.00	
pusei metų	\$16.00	
trims mėnesiams	\$8.50	
vienam mėnesiui	\$3.00	
Kitose JAV vietose:		
metams	\$36.00	
pusei metų	\$14.00	

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo
9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

NAUJIENOS

60 metų Mažosios Lietuvos balsas Amerikoje

Negalima praleisti šių jubi-
liejinių Naujienų metų, neįver-
tinus jų reikšmės kovoje dėl Ma-
žosios Lietuvos.
Išsteigusios trumpai prieš
Pirmąjį Pasaulinį karą, Naujie-
nos jau tai pačiais 1914 metais
susijūrė su Maž. Lietuvos kiau-
simais. Po karo pradžios Ame-
rikoje įvykę lietuvių seimai,
kaip 1) 1914 m. rugsėjo 21-23
d. Lietuvių Rymo katalikų Fe-
deracijos seimas Chicagoje ir 2)
spalio 1-3 d. Visuotinis Ameri-

geidavo, kad būtų kokia paskaita apie marksizmo
pagrindus ir kaip tais pagrindais Lietuva tvarkosi.
Vytautas Zenkevičius pasakė — tokio dalyko nebus,
ir nelaukite.

— Čia eina kalbos, kad ten jus laikė uždare, se-
kiojo.

— Niekas mūsų nelaikė uždare, niekas nesekio-
jo. Po Vilnių galėjome vaikščioti ir važinėti, kur
kuris norėjome. Į bendrąjį atsivedus kokią sve-
čią ar viešnią, reikėjo pranešti, ką atsivedi. Betgi
tas natūralu! Jeigu koks apribojimas buvo, tai tik
tas, kad vieniems neleido važiuoti į kaimus ar važi-
nėti visur po Lietuvą. Tačiau turint galvoje, kad
mus dykai mokė, dykai davė bendrąbūtyje gyventi,
dykai vėžino ir dar mokėjo stipendijas, būtų buvę
labai nemandagu iš mūsų pusės reikalausti, kad to-
kio apribojimo nebūtų. Tiesa, vienas buvo atsira-
dęs, kad be leidimo viską palikęs nuvyko į kaimą.
Žinoma, už tokį disciplinos sulaužymą mandagiai
paprašė apleisti kursus ir grįžti namo, iš kur atva-
žiavęs. (Vilnis, 1974 m. gr. 28 d. 2 psl.).

Iš šios Cicero panos pasakojimo matyti, kad ji "dy-
kai" ir Lietuvą važinėjo "dykai" tuos kursus lankė, nes už
"dyką" ji ir lietuviškai neprašė. "Česas" nelietuviš-
kas, bet ir "dykai" šioje vietoje nebetinka. Mašinos sme-
genims plauti ji nepastebėjo, bet jos pačios smegenys,
jai nepastebint, buvo gerokai išplauti.

Vieniem smegenis plauna mašinomis, o kitiems
įsivaizduotoms mandagumo taisyklėms. Jai atrodo, kad
į kaimą išvykęs kursantas "discipliną sulaužė", bet jai
iš galvos jau buvo išplauta mintis, kas ir kuriam gali
tą discipliną nustatę? Jeigu ji būtų to paties Zenkevi-
čiaus paklaususi, kodėl tas studentas negalėjo vykti į
kaimą, tai tada gal būtų sudarėjusi mašina smegenims
plauti. Jeigu studentas nuvažiavo į Lietuvą lietuvių kal-
bos mokytis, tai kodėl jam buvo uždrausta vykti į lietu-
vių kalbos šaltinius, pasiklausti, kaip lietuviai kaimie-
čiai kalba? Ne rusais apgyventas Vilnius arba Kaunas
yra lietuvių kalbos šaltinis, bet lietuviškas kaimas.

Jeigu Frances Laurence smegenys nebūtų išplauti,
tai ji pati būtų laužiusi Zenkevičiaus ir kitų Maskvos
agentų primestą discipliną ir išvykusi į kaimą grynos lie-
tuvių kalbos pasiklausti. Ne "dykai" josios kelionė į
kaimą būtų buvusi, ir josios kalbos žinynas būtų buvęs
ne "dykas". Kaimiečiai jai būtų paaiškinę, kad pirmu
atveju, vietoj "dyko" reikėjo "veltui" pavartoti, o ant-
roju atveju geriau būtų tikęs "tuščias".

Cicerietei sovietinė propagandos mašina smegenis
išplovė, o ji net plaunamos mašinos nepastebėjo.

ninkai tebeakcentavo Maž. Lie-
tuvos politinę ir etninę istoriją,
Pronskus vis daugiau ir daugiau
pradėjo semti iš jos kultūrinės
praeities ir parodė, kad kultū-
rinė pusė yra Maž. Lietuvos is-
torijos svarbiausioji dalis.

Vieną Maž. Lietuvos kultūri-
nės istorijos sritį, būtent, lietu-
viškos knygos pradžią, smulkiai
problematikos gvildinimu. Ir nuo
anų laikų Maž. Lietuva pasiliko
vienu Naujienų favoritų.
Kuomet po Antrojo Pasaulinio
karo į Naujienų redakciją grį-
žo Juozas Pronskus, Maž. Lietu-
vos problematikos perstatymas
pagyėjo. Kai lietuviai mokslis-

— Šiaip suformuotą knygą pra-
dėjau dar iš Pinnebergo siuntinė-
ti čion, Amerikon, mielajam
p. Martynui Gudeliui. O man čia
pačiam atvykus, jis užsispyrė į
viešumon ištraukti. "Naujie-
noms", kurias redaguoja mano
senas universiteto laikų draugas
Dr. Pijus Grigaitis. Jam sutikęs,
šis mano rašinys pradėjo eiti
dienraščio atkarpoje. Tada pa-
gelngino šios knygos spausdini-
mą ir atnaujino spaudos draudi-
mo Amerikos lietuviškų laikraš-
čių tradiciją — leisti per savo
puslapius knygas. Tuo metu tai
buvo vienintelės pasirodžiusios
lietuviškos knygos, nes Mažojoje
Lietuvoje tegalėta spausdinti
vien brošiūras. O juk mes dar
bavome antrąjį, daug žiauresnį
mūsų spaudos draudimo
laikotarpį.

Tačiau jei ne p. M. Gudelio
užsispyrimas ir sugebėjimas pri-
spirti ir mane tą knygą užbaigti
ir surasti talkininkus — Chi-
cago Lietuvos Literatūros Drau-
gija — jai išleisti, vargu ar ji
būtų išvydusi pasaulį. Tai jam
visų pirma ir krenta atsakomy-
bė prieš mūsų visuomenę už tos
knygos pasirodymą, ir savaime
ir mano jam gili padėka...

Didžiausią padėką ponams Ale-
ksai ir Dr. Mikolajui Deveniams,
kurių globoje JAV man gyve-
nant ir atsirado galimumas šią
knygą parašyti.

Ką ir kiek Biržiška parašė apie
Maž. Lietuvą, teparodo pirmojo
208 psl. tomo "Turinys".

1. Lietuviškųjų knygų tyrinė-
jimo plėtimas 11 psl. 2. Rankraš-
tinės knygos likimas Lietuvoje
32 psl. 3. Tariamasis lietuvių se-
novės raštas ir jo ieškojimas 39
psl. 4. Lietuvos senovinių knygų
ir kitų kultūros turtų liki-
mas 53 psl. 5. Seniausieji lietuvi-
škų raštų ir tekstų beiškaitant 64
psl. 6. Prūsų kalbos paminklai
71 psl. 7. Pirmosios lietuviškos
protestantų knygos XVI amžiuje
83 psl. 8. Lietuviški protestan-
tų giesmynai 95 psl. 9. Biblijos
vertimas į lietuvių kalbą 127 psl.
10. Seniausios lietuviškos katali-
kų knygos XVI-XVII amžiuje

159 psl. Vardų rodyklė 198 psl.
Antrojo, 227 psl. tomo turinys
yra toks:

1. Leidėjų žodis 7 psl. 2. Di-
džiosios Lietuvos reformatų lie-
tuviškasis darbas 9 psl. 3. Lietu-
vių kalbos turto rinkimas ir stu-
dijavimas — 27 psl. 4. Lietuvių
kalba oficialiniuose raštuose 49
psl. 5. Seniausieji pasaulietiniai
literatūros tekstai lietuvių kal-
ba 78 psl. 6. Didžiosios Lietuvos
liaudžiai skiriamos tikybinės
knygos 98 psl. 7. Liaudžiai ski-
riamos knygos Mažojoje Lietu-
voje 134 psl. 8. Lietuviškosios
knygos kelias 157 psl. 9. Vardų
rodyklė 209 psl.

Nors ir ne visos antrojo to-
mo skyrių antraštės parodo, kad
jie byloja apie Maž. Lietuvą, ta-
čiau, perskačius knygą, esame
įtikinti, kad 75% jos turinio pa-
tiekia žinių apie Maž. Lietuvos
kultūrą. Knygų pirmasis tomas
buvo išleistas 1953, o antrasis —
1957 metais. Laiko bėgyje jų
daug buvo parduota, taip, kad
beliko mažos atsargos. Todėl
kiekvienam mažlietuviui ir kiek-
vienam lietuviui kultūrininkui
taliau šiltai patarti, šiuo du
V. Biržiškos "Senųjų Lietuviš-
kų Knygų Istorijos" tomus iš-
gauti — kol jų nėra; juo labiau,
kad Naujienų administracija
juos tebeapdovoda infliacijos ne-
paliešta 3 dolerių kaina už kiek-
vieną kietais viršeliais tomą.

Be Pronskaus ir Biržiškos,
Naujienose randame daugybę
straipsnių ir studijų, parašytų
pačių mažlietuvių, kaip antai Dr.
M. Anyso, Dr. Binkio, Dr. Jur-
gio Brožaičio, Dr. Gudaičio, Dr.
Stikloriaus, M. Brako, M. Nau-
bro, Jurgio Pėteraičio, M. Gel-
žinio ir kitų. Jiems talkino Ba-
kūnas, Būtenas, Juškešas, H.
Tamašauskas, Jonas Valaitis,
Vincas Žemaitis, Venclova ir ki-
ti Maž. Lietuvos mylėtojai.

Amerikos viduryje, St. Louis
mieste gyvenantis Henrikas Ta-
mašauskas, surinkęs naujausią
vokiečių spaudą apie Rytprūsius,
kaip tik į ją atsirėmęs, įrodė Pa-
mario lietuviškumą. Dabar jo
aprašymai, tilpę Naujienose,
spausdinami atskirai ir veikia-
žada pasirodyti viešumoje gra-
žios ir svarbios knygos pavida-
le. Joje rasime apie 1200 lie-
tuviškų vietovardžių, kuriuos na-
ciai suvokietinio ir maskolinio vi-
sai išnaikino. Mums ši knyga
bus ypatingai brangi, nes jos
įvadą parašė jau amžinybės iš-
keliavęs M. E. Nauburas.

Rusų mokslininkas Kušneris
Knyšev parašė veikalą "Etninės-
kie teritorijai ir etninės gran-
cy" (Etninės teritorijos ir etninės
sienos), kurį 1951 m. išleido
SSSR Mokslų akademija Mask-
voje. Chicagoje gyvenantis V.
Žemaitis straipsniuose "Rusų
Etnologas apie Mažąją Lietuvą"
(Draugas, 1971.XI.16-19) paro-

dė, kad minėtame veikle plačiai
gvildinamas ir tvirtai įrodomas
Maž. Lietuvos lietuviškumas.
Belgijoje gyvenantis p. Tenio-
nas išvertė Kušnerio minėtą vei-
kalą į lietuvių kalbą ir vertimą
atsiuntė p. Dainauskui į Chicago,
kuris jį rengia spausdinti kny-
gos apimtyje. Kadangi numaty-
tasis knygos leidimas jau užsi-
tęsė, ir dar gali užsistoti, reikia
laukti, kad manuskripto ver-
timo valdytojai jį skubiai patiek-
tų viešumai Naujienų skiltyje.
Reikia manyti, kad Kušneris ne-
bus naudojęs vien senąją (18
dalis jau ir pasenusią) literatū-
rą, bet Maskvos archyvuose ge-
lėjo rasti ir naujų duomenų.
Mums Kušnerio vertimas bus tuo
naudingas, kad galėsime šiuo me-
tu Maž. Lietuvoje (Rytprūsio-
se) vykdomą maskolišką imperi-
alizmą piktai paties rusų moks-
lininko patiektais moksliniais
įrodymais.

Naujienų bendradarbis J.
Venclova, 1974.VIII.12-22 pa-
skelbęs Naujienose ilgesnį stu-
diją apie mažlietuvių kaimynus
"Prutenai ir Galindai" dabar,
pasirodė, yra surinkęs "Medži-
gą Lietuvos teisėtoms preten-
zijoms į Maž. Lietuvą". Tai 12
tankių mašinraščių prirašytų
puslapių, kuriuose autorius pa-
tiekia apie 144 įvairių mokslin-
kų ir visuomenininkų nuomo-
nių, kad šiaurės ir rytų Rytprū-
siai yra lietuviški. Gaila, kad
Venclova daugumoje teisėmų
senesnių autorių pareiškimais, o
ne cituoja daug konkretesnius
apibūdinimus, randamus pav.
prof. Pakšto leidinyje "The Pro-
blem of Lithuania Minor", iš-
leistame 1946 m., Kalifornijoje,
arba Karpo "Beitraege zur ael-
testen Geschichte des Memel-
landes und Preussisch-Litau-
ens", kur nuo 56 iki 111 psl. tel-
pa kalbiniai įrodymai, kurių net
Salys neįsteigė suniekinėti. Bet
ir be šių Venclovos surinktų "Me-
džiagų..." yra labai svarbus ir
mūsų praėjusio tyrimoje nau-
dingas ginklas, kurį autorius tu-
rėtų kuo veikliausiai paskelbti.

Palgynus, Naujienas su kita
Amerikos lietuviška spauda, tu-
rime pripažinti, kad Naujienose
tilpo daug daugiau medžiagos
apie Maž. Lietuvą, negu visoj
kitoj lietuviškoj laikraščiųj kar-
tu. Ne tik mažlietuvių, bet ir vi-
si lietuviai privalome Naujie-
noms dėkoti už tokį per 60 me-
tų Maž. Lietuvos bylos viešumon
kėlimą ir prašyti, kad jos ir atei-
tyje pasilikytų mūsų svarbiausių
ramsčių Amerikoje. O visiems
mažlietuviams turime priminti,
kad nebūtų mažlietuviškų namų
be Naujienų. M. Gelžinis

SKAITYK PATS IR PARAGINK

KITUS SKAITYTI

N A U J I E N A S

Nerado mašinos smegenims plauti

Amerikoje gimusi cicerietė Frances Laurence, Staš-
kų dukterė, veik visą Lietuvą išvažinėjo, Vilnių išvaikščio-
jo, universitetą lankė, paskaitų klausė, užsienio reika-
lų ministerijoje buvo, bet mašinos smegenims plauti ji
niekur nerado ir nematė. Ji buvo girdėjusi apie smege-
nų plovimą, bet ji niekur nemačiusi, kaip tie smegenys
plaunami.

Praeitą vasarą ji buvo nuvykusi į Vilnių ir įstojusi
į užsienio lietuviams ruošiamus kalbos kursus. Prieš
dešimt metų ji su tėvais buvo nuvažiavusi, kaip turistė,
o praeitą vasarą ji jau panoro lietuvių kalbos žinias pa-
gilinti. Lietuviškai ji buvo pramokusi iš tėvų, kurie lai-
ką vadino "česu", o valandas "adynomis". Kursai 40
metų sulaukusiai cicerietei buvę įdomūs, nes juose bu-
vo 21 mokinytis, 14 vyrų ir 7 moterys. Kursuose buvo
vienas iš Rytų Vokietijos, du iš Vakarų Vokietijos,
du iš Pietų Amerikos ir 13 iš JAV. Kiekvieną dieną su-
važiavusius mokė gramatikos ir sintaksės. Visi buvo
susikirstyti į dvi grupes, geriau lietuviškai mokančius ir
mažiau mokančius.

Kursai tęsėsi du mėnesius, o kursantams nieko ne-
reikėjo mokėti. Už mokslą nereikėjo mokėti, bendra-
buotis nieko nekainavo, be to, dar pridėdavo po 90 rub-
lių į mėnesį. Pasibaigus pamokoms, studentus vežiojo
po Vilnių, buvo nuvežę į Kauną, Trakus ir Druskinin-
kus. Ji turėjusi progos ne tik pamatyti, kaip žmonės
Lietuvoje gyvena, bet ir su tais žmonėmis pasikalbėti.
Grįžusi Vilnės reporteriui J. Žaliukui pasakojo apie
kursus ir gyvenimą dabartinėje Lietuvoje. Ji buvo pa-
klausta apie smegenų plovimą ir šitaip atsakė:

"Negaliu suprasti kaip žmogui galima išplauti
smegenis. Esu girdėjusi, kad žmonėms plauna sme-
genis, bet aš mechanizmo smegenims plauti nesu
niekur mačiusi, nemačiau jo ir Lietuvoje, ir neturiu
supratimo, koks jis turėtų būti.

— Ar nepūtė Jums į galvą propagandos?

— Ach taip. Nepūtė jokios propagandos. Po
dviejų ar trijų pamokų universitete buvome įspėti,
kad nevarytume savos propagandos, — jie nevarys
savo. Taip ir buvo visą laiką. Jokių diskusijų, jokių
kalbų apie politiką. Susitikime užsienio reikalų mi-
nisterijoje kai kurie mūsų grupės studentai net pa-

tokią pat meilę įkvėpė visiems lietuviams. Niekas
be reikalo šakos nenulauždavo, niekas viršūnės
nesužalodavo. Eglės ir pušys augdavo tiesios kaip
strėlės, ir vešlios kaip daržovės. Kartais barsu-
kai sumanydavo paknaisyti medžių šaknis, bet į
keterą nuo Medeinės gavę dievišką spraktį, liau-
davosi knaisioje, ir net savo vaikams patardavo
taip nedaryti. Toks puikus susiklausymas buvo
Medeinės miškuose.

4. Ir lietuvių vėlės mėgo miškus. Senųjų pu-
šų žievėse, ažuolų pašakėse, genių iškirstuose
urvuose, paukščių lizduose ir vaidilučių būdose
jos pasidarydavo sau buveines. Į Lietuvos miškus
užklysdavo ir kitų tautų vėlės, būtent: vokiečių,
bavary, švedų ir italų. O kai prasidėjo karai su
kryžiuočiais, visos mūsųose kritusių kryžiuočių
vėlės likdavo žemaičių miškuose. Kryžiuočiams
buvę įkalbėta, kad jie, kariaudami su žemaičiais,
sau pelnysią geriausią vietą danguje. Bet nepel-
nė: Jahvės angelai nei dėmesio į jas nekreipė. To-
kiu būdu šimtai kitataučių vėlių žemaičių miškuo-
se rado sau prieglaudą. O vietos tenai užteko vi-
soms vėlėms.

5. Dievaitė Medeinė visas vėles gerai trakta-
vo, visoms paslaugą teikė. Vakaraus, kai vėjas
nustodavo pūtes, prasidėdavo vėlių pašnekesiai:
čiulbėjo — ulbėjo visokiausi balsai, visokiomis
kalbomis ir tarmėmis. Ir taip tęsdavosi, iki pa-
pykęs vėjas imdavo pūsti ir vėlių pašnekesius iš-
blaskydavo laukuose. Į žemaičių miškus iš atkal-

nių atvykdavo ir jaunų krikščionių vėlės, kurios
kentėjo nekaltai: dėl staigaus mirimo be krikšto.
Medeinė visas atbėgusias vėles — bastūnes priim-
davo, visoms patogią vietelę rasdavo.

6. Medeinė ir alkose šemininkaudavo, vaidi-
lūtėms dievišką ištvermę teikdavo. Kai alkoje pa-
kviždavo dievams kepamo ėriuko kvapas; kai au-
kuro ugnyje čirškėjo žemynėlei kepama vištelė;
kai žemdirbiai prie šventosios ugnies smilkydavo
pasėlių sėklas — Medeinė pati pirmoji pranešda-
dievams, jų dėmesį į aukas ir prašymus atkreip-
davo. Dievai ir be aukų vertino geras lietuvių šir-
dis, bet aukų deginimas buvo lyg ir atpildas geru
už gerą. Ir Medenę lietuviai mylėjo. Žemaičiai
miškų gilumose Medeinei būdeles (mažytes tro-
beles) statydavo, kad blogam orui užėjus ji užuo-
vėją rastų.

K. Vainauskas

XXX

VYTOLIO PAJĖGUMAS

1. Žynys Jašmontas buvo garsus vyras: daug
kalbų mokėjo, daug raštų galėjo skaityti ir su-
prasti, gerai žinojo karybą (karo strategiją), ir
apie dievus buvo gerai painformuotas. Tačiau
Vyto kilmės jis nežinojo. Milda dėjos esanti
paprasčia bajorų kilmės mergelė, meilės pasėkoje
pagimdžiusi sūnų, ir nūn pasiryžusi vargti, au-
kotis, kad tą sūnų galėtų išmoksinti bei išauklė-

ti geru lietuviu, kad kraštas ir dievai galėtų juo
pasidžiaugti.

2. Motina Milda prašė žynio mokytį Vyto-
lį rašto, kalbų, kariškų gudrybių, tikėjimo dėsnių ir
gražaus apėjimo. Tokių pat dalykų mokėsi ir
kiti bajorų sūnūs.

3. Vyto pradėjo gudų kalbos pamokas. Jis
veikiai patyrė, kad "Vyto" būta ir seniau, ir
kad apie tą Vytoį gūdai gražiai atsiliepa. Tas
Vytolis buvęs žymus karys: karan ejęs su dviem
šoblėm (kardais). Viena šoble kaporės kryžiuo-
čius, o antra — švedus. Kiek pramokęs gudų kal-
bos, Vytolis mokėsi lotynų ir vokiečių kalbų ir
kariškų dalykų. Jis pastebėjo, kad kitų kalbų
raštuose apie lietuvių nieko gero nėrašoma. Jis
suprato, kad kalbų rašytojai arba lietuvių nepa-
žįsta, ar jų nemėgsta.

4. Vytolis kaskart darėsi vis labiau mokslus,
petingas ir raumeningas. Tarp dešimties moki-
nių jis buvo pirmuoju. Trejis metus pasimokęs
Jašmonto pilyje, Vytolis atradė jau subrendusį
jaunuoliu ir, motinos Mildos patartas, įstojo į
Kęstaičio pulką.

K. Vainauskas

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRASTI "NAUJIENAS"
JOS VISAD RAŠO
T E I S Y B Ė

SENOVĖS LIETUVIŲ TIKĖJIMAS IR DIEVAI (MITOLOGINIAI PASAKOJIMAI)

16

XXIX

DIEVAITĖS MEDEINĖS PASLAUGA
MIŠKAMS

1. "Tu, dieve Perkūne, be atodairos naikini
lietuvių miškus", — taip deivė Medeinė, pabuvu-
si Lietuvos miškuose ir grįžusi į dangų, šnekėjo.
"Šimtametės pušys ir dar senesni ažuolai, ta-
vo sužaloti džiūsta. Tu metai savo žaibus ir kur
nereikia mesti — į mišką, į medžius, juos žaloji ir
uždegi. Ar negalėtum trenkti į uolas, į nederlin-
gus laukus? Lietuviai brangina savo miškus.
Miškas yra jų bendras ir pats didžiausias turtas.
Miškai liūdi, būdami sužaloti", — šnekėjo Me-
deinė.

2. Perkūnas supyko. Nudavė, jog tuoj trenks
žaibą, bet susilaikė, nes čia pat jo dukterė Perkū-
naitė, kuri jau buvo išmokusi vairuoti žaibus,
bet nevaivavo, "nes tėvas Perkūnas jos nekviatė".
Po šios pastabos Perkūnas tapo atsargesnis: no-
rėdamas pasitrąkinti, kviesdavo žaibų vairuoto-
ją — Perkūnaitę.

3. Dievaitė Medeinė tikrai mylėjo miškus, ir

TELEF.: PR 8-3223

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERŲS LIGOS
2818 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Pirmą dieną pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-9012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJĄ
Telef. 693-0333
Fox Valley Medical Center
666 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Reizid.: 388-2233

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community kliniko
Medicinos direktorius.
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antra šeštadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6732 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei ne-
atsiliepia, skambinti MI 3-0001.
Ofiso tel.: ME 4-1818
Rezidencijos: PR 6-9901

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2434 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradi-
eniais, ketvirtadieniais ir penka-
dieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
"KALBA LIETUVISKAI"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
VAL pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJĄ
2656 WEST 63rd STREET
VAL: antradienį, nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Sandra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

Y. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Reizid. telefonai: Gibson 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef. Prospect 6-5084

3 easy ways to get the Zip Codes of people you write to:

1 When you receive a letter, note the Zip in the return address and add it to your address book.

2 Call your local Post Office or see their National Zip Directory.

3 Local Zips can be found on the Zip Map in the business pages of your phone book.

Published as a public service in cooperation with The Advertising Council.

Marquette Parko apylinkės narių susirinkimas, šių metų gruodžio 13 dienos vakarą įvykęs Marquette Parko parapijos salėje. Iš kairės į dešinę prie-
kyje matome kausininką Vaclovą Zakaruską, pertvarkomos Bendruomenės
tarybos pirmininką Dr. Zenoną Danilevičių, iš Romos atvykusį prelatą
Ladą Tulabą, o pačioje dešinėje stovi dalininkas Adomas Varnas.
Nuotrauka C. Genučio

Priimtos Bendruomenės rezoliucijos

Lietuvių Bendruomenės Marquette Parko apylinkės susirinkimas šių metų gruodžio 13 dieną, išklauses pirmininko Jono Vaičiūno ir išdėstinio J. Bagdžiaus pranešimus, pritarė valdybos vedamam darbui ir priėmė šiuo reikalu aiškius nutarimus.

Išdėstininkas Bagdžius pranešė, kad Chicago Savings bendrovė, nenorėdama susipykti su bet kuria bendruomenininkų grupe, atsisakė teisejio kuriu atiduoti padėtus tau-
pyti pinigus. Pinigus sutaupė

ir padėjo teisėjai išrinkti Lai-
čiūno vadovaujamą valdybą, o
prie pinigų pretenzijų reikė-
garbės teismo nepripažinta Vel-
žo valdyba. Teisėjas panoro
reikalą iširti, o vėliau spren-
dimą paskelbti. Bagdžius pra-
nešė, kad pinigai guli taupy-
mo bendrovėje ir apylinkė tu-
ri laukti teisėjo sprendimo.
Bendruomenė turi savo advo-
katą, kuris gina teisės, dau-
gumos išrinktos valdybos tei-
ses. Manoma, kad netolimoje
ateityje šis klausimas paaiš-
kės.

Susirinkimas, vienbalsiai
priėmė šiuos nutarimus:
LB Marquette Parko Apy-
linkės susirinkime, 1874 — 12
— 13 dieną Marquette Parko
Šv. Mergelės Gimimo lietuvių
parapijos salėje priimtas

NUTARIMAS

LB Marquette Parko Apylin-
kės susirinkimas, išklauses val-
dybos pranešimus apie LB
Garbės Teismo sprendimą,
nutaria:

1. LB Marquette Parko Apylin-
kės Valdyba norėjo įvyk-
dyti LB Garbės Teismo spren-
dimą, bet susidūrė su sunki-
mais, nes Vlado Velžo vado-
vaujama "valdyba", pagal
Garbės teismo sprendimą, ne-
atsistatydino.

2. LB Marquette Parko Apylin-
kės Valdyba dėjo pastan-
gas, kad Garbės Teismo spren-
dimas būtų įvykdytas.

3. LB Marquette Parko Apylin-
kės Valdyba išimtinai kul-
tūringai laikėsi neteisėtos "val-
dybos" klausimu. Neteisėtoji
"valdyba" apšmeižė tikrąją
valdybą savo biuleteniuose.

4. LB Marquette Parko Apylin-
kės Valdyba dirbo darba,
nors ir buvo statomos kliūtys.

5. LB Marquette Parko Apylin-
kės Valdyba ėjo lietuvišku
keliu.
Dėl to, susirinkimas pripa-
žįsta tik tikrąją valdybą, lin-
kėdamas geros sekmės, o ne-
tikrajai valdybai, per puster-
ėja mėnesio nesugebėjusiai įvyk-
dyti Garbės Teismo sprendimo,
siūlo, einant bendruomenišku
keliu, nedaryti kliūčių ir susi-
prasti, kad ne ji yra apylin-
kės šeimnininkė.

ANTROJI REZOLIUCIJA

LB Marquette Parko Apylin-
kės susirinkime, įvykusiame
1974 — 12 — 13 dieną Marquet-
te Parko Šv. Mergelės Gimimo
lietuvių parapijos salėje pri-
imtas toks nutarimas:

DIDŽIŲJŲ ŽMONIŲ MAZOS ISTORIJS

— Dr. Friedrich T. Meckel
(1756—1803), Halle universite-
to chirurgijos profesorius, pir-
masis paaugojo savo kūną me-
dicinos tyrinėjimams. Jis susi-
laukė atitinkamo paminklo: jo
griaučiai tebestovi tame garsia-
me Vokietijos universitete.

— Dr. Angelo Nannoni (1715
—1790) iš Florencijos, Italijo-
je, galima laikyti didžiausiu
džentelmenu. Paskutinius 15 me-
tų jis visą laiką net miegodavo
pilnai apsirengęs, nenorėdamas,
kad staigi mirtis užkluptų, neap-
sirengusį...

— Dr. Thomas Willis (1621—
1675), garsus anglų gydytojas,
pacientus priimdavo ir sekma-
dieniais, bet visas šventų dienų
pajamas atiduodavo labdarbei.

— Rašytojas ir kalbininkas
Vaugelas (1585—1650), Prancū-
zijos mokslo akademijos narys,
buvo paskendęs skoloje. Bet jis
buvo sąžiningas žmogus ir norė-
jo atsilyginti savo skolintojams,
todėl testamente užrašė savo kū-
nui atiduoti medicinos tyrimams,
o gautus pinigus išdalyti sko-
lintojams.

— Prancūzų rašytojas de Bal-
zakas (1799—1850) kūrybos
įkarščiuose dirbdavo po 16 va-
landų paroje ir tuo laiku išger-
davo iki 60 puodukų stiprios tur-
kiškos kavos. Matomai tuo lai-
kotarpiu kava buvo madoje, nes
vokiečių kompozitorius Johann
Sebastian Bach sukūrė kantatą
apie kavą, palyginamas jos sal-
dum su 1000 bučiniiu...

na atiduoti medicinos tyrimams,
o gautus pinigus išdalyti sko-
lintojams.

— Prancūzų rašytojas de Bal-
zakas (1799—1850) kūrybos
įkarščiuose dirbdavo po 16 va-
landų paroje ir tuo laiku išger-
davo iki 60 puodukų stiprios tur-
kiškos kavos. Matomai tuo lai-
kotarpiu kava buvo madoje, nes
vokiečių kompozitorius Johann
Sebastian Bach sukūrė kantatą
apie kavą, palyginamas jos sal-
dum su 1000 bučiniiu...

LIEZUVIS IŠGELBĖJO

Yra priežodis, kad liezuvis
žmogų gali pakarti. Bet Edmon-
da Auger (1530—1591) liezuvis
išgelbėjo nuo mirties. Laikė ci-
vilinio karo Prancūzijoje, jis bu-
vo nuteistas pakarti ir jau at-
vestas prie kartuvių. Kai jau
palipo kopečiomis prie kilpos, tei-
sėjai ir vykdytojai jam leido tar-
ti paskutinius žodžius. Jis pra-
dėjo taip gražiai kalbėti, kad vi-
si ten buvę ėmė verkti ir visi nu-
tarė jį paleisti.

SAPNAS ISSIPILDĖ

Bavarijos intelektualas Wil-
liam Hennen sapnavo kolegijos
pastatą, kuriame sulig sapnu jis
yra pageidaujamas profesorium.
Sapnas buvo toks aiškus ir ryš-
kus, kad jis keliavo po Vokieti-
ją, Olandiją, Prancūziją ir Ame-
riką ieškodamas sapne matytos
kolegijos. Jis ją rado 1846 m.
ir joje mokė 34 metus. Tai išsa-
puota mokslo institucija buvo
Rose Hill kolegija Bronx mies-
te, New Yorko valstijoje.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIENOSE"

Susirinkimų PRANEŠIMAI

— Ervilko Draugiško klubo meti-
nis narių susirinkimas turėtų įvykti
sausio 1 d., bet dėl šventės nevyks.
Metinis klubo narių susirinkimas bus
basario mėn. Nut. rašt.

— Brighton Parko Lietuvių Moterų
klubo metinis susirinkimas įvyks ket-
virtadienį, sausio 2 d., 7 val. vak.
Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St.
Narės prašomos dalyvauti. Po susi-
rinkimo bus vaisės. Nutarimų rašt.

A. A. JONAS STULGYS

Gyv. 6938 So. Rockwell St., Chicago, Ill.

Mirė 1974 m. gruodžio mėn. 27 dieną, 9:20 val. vakare, sulaukęs
66 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Zarasų apskrityje.

Paliko nuliūdę: Lietuvoje liko trys seserys su šeimomis.

Laidotuviams rūpinasi Viadas ir Marija Zabauskai ir Antanina
Noreikienė ir kiti giminės draugai ir pažįstami.

Priklause Zarasiečių klubui ir šv. Vardo draugijai Marquette
Parke.

Kūnas pašarvotas Mažeikos-Evans koplyčioje, 6845 So. Western
Avenue.

Antradienį, gruodžio 31 dieną 11 val. ryto bus lydimas iš kopy-
čios į Šv. Panelės Gimimo parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamal-
dų bus laidojamas Šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.

Visi a. a. Jono Stulgio giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai
kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavi-
mą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Seserys, draugai ir pažįstami.

Laidotuvių Direktorius Mažeika-Evans. Tel. RE 7-8600.

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad 1974 m.
gruodžio 28 dieną, 2 valandą ryto, sulaukusi gilios senatvės, po sun-
kios ir ilgios ligos mirė mūsų mylima mamytė, uošvienė, senelė ir
prosenelė

A. A. BLEKIENĖ, ANASTAZIJA Gimusi Čepulytė

Gyveno 7005 S. Rockwell St., Chicago, Ill.

Gimusi Lietuvoje, Zarasų aps. Salako parapijoje, Vyželių kaime.
Amerikoje išgyveno 13 metų.

Paliko dideliame nuliūdime 4 sūnus — Alfonsas, Bronius, Petras,
marti Ona, anūkai — Irena, Ingrida, Petras, sūnus Jonas, marti Jose-
phine, anukas Algirdas. Lietuvoje liko duklė Anelė Žilinskienė, žen-
tas Petras, anūkai — Irena, Algirdas ir Angelė, 4 proanūkai, pusbroliai
bei pusseserės ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Priklause Trečinių klubui ir šv. Račnėnų Maldų Apaštala-
vimo Draugijai.

Kūnas pašarvotas Petkus Marquette koplyčioje, 2533 West 71st
Street.

Antradienį, sausio 31 dieną 9:00 val. ryto bus lydimas iš kopyčios
į Gimimo Panelės Šventiausios parapijos bažnyčią, o po gedulingų pa-
maldų bus laidojama šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.

Visi a. a. Anastazijos Blekienės giminės, draugai ir pažįstami nuo-
širdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jai paskutinį patar-
navimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Sūnūs ir giminės.

Laidotuvių Direktorius Donald Petkus. Tel. 476-2345.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Amžinasis Dievas tavo padėjėjas, jo buveinė aukštybėse ir apa-
čioje jo amžinos rankos". — 5 Moz. 33:27.

Sventasis Raštas atkartotinai kalba, kad netolimoje ateityje, šio pi-
ktojo pasaulio pabaigoje, Dievo žmonės pateks į sunkius ištyrimus, kurie
atels dėl paklydimų. Biblijoje kalbama apie nupulčiusius angelus, "piktas
dvasias", "meluojančias dvasias". Pasakyta, kad Viešpatis siųs arba leis
išsigalėti dieham apgudinėjimui ir kad dėlto daugelis tikės klaidoms ir
melagystėms. Viešpaties Jėzaus pasakytą, kad "kelsis netikri kristūs (pa-
teptieji arba įkalbintiniai, pareigūnai) ir netikri pranašai (kalbėtojai arba
pamokslininkai) ir jie darys didelių ženklų ir stebuklų, kad suvedžiotų, jei
galima, ir išrinktuosius".

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite
nemokamai, jei parsiųsite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GROvehill 6-2345-6

1416 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWNhall 3-2108-5

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠT. AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: Yards 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENA
IR NAKTĮ.

TURIS
KOPLYČIAS
VISOSE Miesto
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: Yards 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS (LACKAWICZ)

2424 WEST 65th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HASTED STREET Phone: Yards 7-1911

Leukemija

Ilgametis Chicago Tribune sveikatos kilties "How to keep well" redaktorius Dr. T. R. Van Dellen, M. D., gruodžio 9 dienų straipsnyje "Leukemia: Unrbed killer" rašo, kad "Leukemija, yra nepažabota, nepagydoma ir labiau paplitusi negu jūs įsivaizduojate". Tačiau, jei pastebėta anksti ir tinkamai gydoma — ligonio gyvenimas pailginamas.

"Daugelį jūsų suklaidina vienas kitam perleistas pranešimai apie leukemiją, kuri dažnai yra vadinama kraujo vėžiu. Suklysti natūralu, kadangi leukemijos yra dvi pagrindinės rūšys, ir abidvi rūšys turi po keletą savo rūšių, rašo Dr. Van Dellen.

"Ar ši kraujo gaminimo organo — kaulų smegenų liga yra lėtinama? Šiuo momentu nėra įrodymo, kad ji gali būti perduodama iš žmogaus į žmogų".

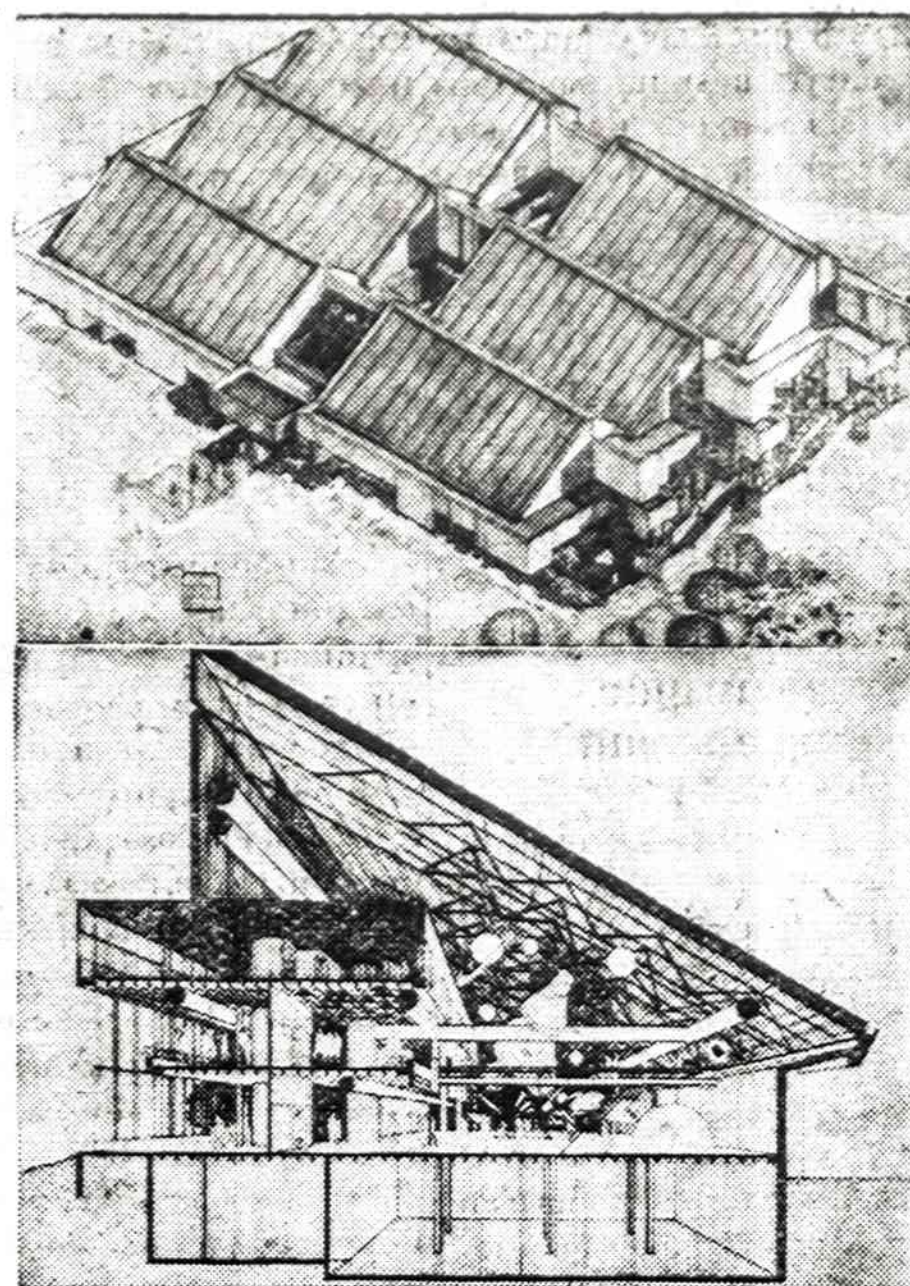
Ernie buvo jaunas, sveikas ir stiprus vyras, kuris staiga pajuto karštį, silpnumą ir limfų liaukų sprandę, po pažastimis ir kirkšnyse (sėklose) padidėjimą. Po tam jis pasidarė anemiškas ir po jo oda pradėjo atsirasti juodos ir mėlynos dėmės.

Ernie gydytojas pradėjo manė, kad tai yra mononucleosis, šaltis ar aštri virusų liga, bet atidžiai ištyrus jo kraują ir (kaulų) smegenis, buvo rasta, kad Ernie kraujuje yra nenormaliai per daug baltųjų celių (leukemija reiškia "baltas kraujas"). Jis turėjo aštrią leukemiją, kuri neilgai trunka. Po keturių mėnesių jis mirė.

Ši (greitoji, progresyvi ir fatališka liga) yra gydoma vaistais prednisonu, vincristine, daunomycin, methotrexate arba 6-mercaptopurine pavieniu ar kombinacijomis. Tos rūšies leukemija duoda gydymą kombinuota terapija, vadinama VAMP (vincristine, amphotericin arba methotrexate, 6-mercaptopurine ir prednisonu). Nors cheminė terapija neprižada išgydymo, bet ji gali gyvenimą pailginti.

Leukemijos eiga sunku atspėti. Kartais tokia padėtis pabūna reliatyviai rami per ilgus laikotarpus. Daugumas tokių ligonių išgyvena po 5 metus ir daugiau ir laikotarpiu jaučiasi visiškai sveiki.

Kadangi tos ligos gydymas yra jos švelninimas, dėlto Dr. Van Dellen pataria, pastebėjus pirmuosius ligos progreso ženklus,

Owens-Corning Fiberglass Corp. kasmet skiria premijas už projektus, kaip išvystyti saulės spindulių energiją. Viršuje pirmą prizą laimėjęs Nevados universiteto projektas, kuriame pastato stogas turi 4,000 pėdų saulės spindulių rinkėją, kuris šildo pastatą. Apačioje panašus Virginijos Mokslo muziejaus projektas.

vartoti busulfan, prednisonu, vincristine ir cyclophosphamide. Pastaba: suprantama, tie patarimai yra skirti daktarams, savo pacientų tarpe turintiems leukemiją sergančių. jpr.

RAMI SALA RAMIAJAME VANDENYNE

Rytinės Afrikos vandenyne, netoli Zanzibaro, yra sala vardu Mafia su 6,000 gyventojų. Nežiūrint to pavadinimo ten nėra jokio policininko ir kalėjimo.

Vaikėzai žmogžudžiai

Prie krautuvės 5601 S. Cicero Ave. policijos valdininkas Karl Meister, 36 m., su 8 metų sūneliu šį tą nusipirkę Kalėdoms grįžo prie savo automobilio ir jiems tebesėdant ir automobilį, priėję keturi vaikėzai revoliučių grasindami pasakė "holdap". Meisterui nespėjus ištraukti ginklą, vienas banditais keliais šūviais iš arti vietoje nušovė tėvą ir dviem šūviais jo vaiką persėdė per burną ir petį. Žodikai pabėgo, bet neigiam. Policija du žudikus sugavo nieko neturkūs, o dar du kiti tebeiškom. Vaikas atgabentas į Sv. Kryžiaus ligoninę kritiškąje padėtyje.

Teisingumo organams besirūpinant žmogžudžių konstitucinėmis teisėmis, Chicagoje nebe tik naktimis išeiti į gatvę darosi pavojingiau negu Amazonės džiunglės.

Kur ilgiau gyvena?

"Statistical Bulletin" (Metropolitan Life, spalio mėn. 1974 m.) skelbia statistiką, kur ir kiek ilgiau žmonės gyvena. Pavyzdžiui:

Indijoje vidutinis amžius yra 46.3 metai. Svedijoje 74.7. Norvegijoje 71. Olandijoje 73.8. Islandijoje, Danijoje, Japonijoje, Kanadoje ir Prancūzijoje 72. Šiaurės Amerikoje ir Europoje vidutinis amžius 71; Lotynų Amerikoje ir Karibų salose 63, Rytų Azijoje ir Artimuosiuose Rytuose 55, Pietų Azijoje 51, Afrikoje 45.

Moterys kaip taisyklė gyvena ilgiau už vyrus. Pavyzdžiui Jungtinės Valstybės moterys 75.3, vyrai 67.6; Anglijoje moterys 75.1, vyrai 68.9; Vokietijoje moterys 73.4, vyrai 67.2; Indijoje 45.6 ir 47. Tai vienintelė vieta pasaulyje, kur moterų amžius truputį trumpesnis už vyrų.

Ant bažnyčios laiptų

Aštuoniolikametis jaunuolis Wesley Coleman, gyv. 505 S. Claremont, giedojęs ir gitarą grojęs per "Bernelių mišias" Precious Blood (Brangiausio Kraujo) bažnyčioje, 2411 W. Congress, po pamaldų, anksti Kalėdų rytą ant tos bažnyčios

Nuogalių maudynės

Proto sveikatos pareigūnai pradėjo tyrinėti pranešimus, kad Chicago Read Proto Sveikatos Centro šabo-nariai vyrai ir moterys viename iš dviejų to centro baseinų maudosi kartu visiškai nuogi, bet maudėsi tik sveikapročiai.

Žuvo tik vienas žmogus

Per Kalėdų šventes visoje Chicagos srityje, apimančioje šešis apskritys, žuvo tik vienas žmogus, kurs patis užsimušė, kai jo automobilis Kalėdų naktį važiuojant 30 St. ir Wentworth Ave. sankryžoje atsimušė į tvorą.

Automobilių "akcidentų" užregistruota apie 800 su 109 žmonių sužeidimais.

TRUMP AI

— Carol Balchunaitė, Anita Baraitė, Linas Bertužis, Rasa Bertužytė, James Čeponis, Vytautas Jozaitis, Daiva Kairytė, Donaldas Kash, Vilija Mikutaitė, Rimas Siliūnas, Alan Širvinskas ir Tina Soltytė iš Brighton Parko apylinkės gavo Illinois valstijos konkursines stipendijas.

— AL V. Berkis, rašo SW News-Herald laikraštyje, kad daugelis Amerikos laikraščių ir laikraštinių neatlaidžiai komentuoja komunistinės valdžios Čilėje nuvertimą, bet labai retai teprišima apie Lietuvą, Latviją ir Estiją, kurias jėga okupavo Sov. Rusija. Todėl Pabalir "šveicorius". Colemano žudiko, šešiolikmečio jauniklio, kaip nepilnametis, pavardės policija neskelbia.

— Justinas Valys ir ponis, Gulfport, Fla., kartu su švenčių sveikinimais ir geras linkėjimai, atsiuntė Naujienų paramai 7 dol. Mykolas Smelstoriū, Euclid, Ohio, atsiuntė du dol. Juozas Navasaitis iš North Lawanda, N. Y., atsiuntė dolerių. Naujienų vadovybė dėkoja.

— Valerija Vaitiekūnienė, Willow Springs, Ill., šventėms ir žiemoms metui išvyko pas savo dukrą Dalią ir žentą Mieželius, gyv. Kolumbijoje. Iš ten ji siunčia sveikinimus ir gerus linkėjimus savo artimiesiems.

— Ponia V. Vaitas, Bloomfield Hills, Mich., kiekvienais metais pasveikina savo mielą mamytę Banię ir jai dovanojams patęsia megiamiausio laikraščio Naujienų prenumeratą. Kartu su sveikinimais p. Vaitienė atsiuntė Naujienų paramai penkis dol.

— A. D. Jankūnas iš Hamiltono išvyko gyventi į Ancaster, Ont., Canada.

— Ponia Irena Gillespie, gyv. Springfield, Ohio, prenumeratą patęsia moteriai, parėmė Naujienas 5 dol. dovana. Dr. P. Baniys iš Peorijos atsiuntė 4 dol. Tiek pat atsiuntė A. Silgalis, Burbank, Ill. Ponia A. Vaiciūnė, Flat Rock, Mich., atsiuntė dolerių. Naujienų vadovybė visiems nuoširdžiai dėkoja.

— M. Vasilaušienė iš Montrealio tarp kita taip rašo: "O dabar sveikinu su šventėmis jus ir visus, kurie dirba prakilnius darbus. Linkiu visiems sveikatos ir kantrybės. Taip pat tariau dėkui dr. J. Adamavičiui už jo mediciniskus ir šiaip sveiko gyvenimo patarimus. Visiems jums linkiu laimingų Naujų Metų". Naujienų vadovybė dėkoja už linkėjimus ir už dovaną.

— Ponia Rose Survillas iš Chicagos Ridge apylinkės, priėmė pat Naujuosius Metus gavo netikėtai brangią ir labiausiai vertingą dovaną — metinę Naujienų prenumeratą nuo savo labai gero sūnaus Alfredo ir miedos marčios Anne Survilly, gyv. Brighton Parko apylinkėje. Nau-

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOSIMCIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS - VALDYMAS - NOTARIATAS - VERTIMAI

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŲRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

NAUJAS ŽVILGSNIS

JAUKUS 4 KAMBARIŲ mūras apie 19 m. 2 auto garažas. Arti Margučio. \$14,000.

OCTAGON MŪRAS 6 kambarių pilus gražūs 3 kambariai sausam beismante. Gazu šildymas. 2 auto garažas. Apie 50 pėdų lotas. Marquette Parke. — \$22,000.

LIUKSUS 6 BUTŲ 15 metų mūras arti Chicago Lawn ir Kedzie. Platus lotas. Čia pinigais saugūs atėjiai ir naudingas. \$74,400.

DIDELIS 5 KAMBARIŲ 2 aukštų 20 metų mūras. 1½ vonios. Sausas pušinis beismantas. Blokas i pietus nuo Marquette Parke ir Kedzie. — \$22,900.

2 AUKŠTO MŪRAS — pinigams rinkti. Marquette Parke. Dabar duoda pajamų apie \$8,000 metams. Vienas senutė negali prižiūrėti ir atiduoda už \$40,000.

1½ AUKŠTO NAMAS, 2 butai ir 3 auto mūro garažas. Fantastiškai rami vieta prie pat Marquette Parke. Seimos skrybros verčia parduoti už \$22,500.

PUOSNUS 3 BUTŲ 15 metų mūras ir 2 auto mūro garažas. Arti mūsų ofiso. \$48,000.

2 BUTŲ 18 METŲ MŪRAS, tvarka iš lauko ir vidų. Arti Maria High. \$34,000.

3 BUTŲ OCTAGON originalas, modernus vidų. 3 auto mūro garažas, gražiam Marquette Parke. \$46,500.

10 BUTŲ MŪRAS, naujas gazu šildymas, alumi, langai, 60 pėdų lotas, 2 auto mūro garažas, virš \$17,000 pajamų. Arti mūsų. \$77,000.

3 BUTŲ MŪRAS ir 2 auto garažas. Arti mūsų ofiso. \$30,000.

2 BUTŲ MŪRAS ir 3 kambariai beismante, garažas, arti mūsų ofiso. \$28,500.

VALDIS REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS, IVAIRŲS DRAUDIMAI NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiui mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visu rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

D E M E S I O

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai 5112 metams automobilio Liability apdraudimas.

Kreiptis:

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE.

523-8775

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public.

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių išskirtimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

Siuntiniai į Lietuvą

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4045 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5990

A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nuda-

tyti. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, pritrūstų darbininkų.

Kainos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.

TEL. — 774-5888

Anicetas Gerbaciauskas, adv.

JUBILIEJINIŲ METŲ

NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJINIENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekant būtiną pareigą amžinam lietuviybės išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vaju.

NAUJINIENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos ir sanderius su okupantais ar jų igaliojniais.

NAUJINIENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJINIENOS atstovauja tyliąją lietuvių daugumą šiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomos, naudingos ir reikalingos, net būtinios. Ne veltui, geros draugijos girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų proga skelbdama platinimo vaju kreipiasi į visus lietuvių pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos išėjvijos, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuvių reiklų renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusei metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusei metų — \$14.00, vienam mėn. — 2.50. Užsienio — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJINIENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu dol. Naujienų prenumeratą, Jubiliejinio vajaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDĖ IR VARDAS

ADRESAS